

جمهوری اسلامی ایران

قوه مقننه

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلسه دهم

(۱۰)

دوره ششم - اجلاس اول

۱۳۷۹ - ۱۳۸۰

۱۲ تیر ماه ۱۳۷۹ هجری شمسی

۲۹ ربیع الاول ۱۴۲۱ هجری قمری

جلسه ساعت هشت و بیست و پنج دقیقه روز یکشنبه به ریاست آقای مهدی کروبی رسمیت یافت

عناوین مندرجات:

- ۱- اعلام رسمیت و دستور جلسه
- ۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید
- ۳- ناطقین قبل از دستور آقایان: سیدفاضل امیر جهانی، محمد عبایی خراسانی، ایرج ندیمی، قهرمان بهرامی و محمد رئیسی
- ۴- بیانات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص جایگاه مجلس
- ۵- تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسؤولان اجرایی کشور
- ۶- تذکر آیین نامه ای آقایان: رجب رحمنی، موسی قربانی، سیدناصر قوامی و داود حسن زادگان نمایندگان محترم ناکستان، قانن، قزوین و رودسر
- ۷- انتخاب نمایندگان ناظر مجلس در کمیته هماهنگی اشتغال استانها موضوع ماده (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال
- ۸- انتخاب نمایندگان ناظر در ستاد در آمد و تجهیز منابع استان موضوع ماده (۸۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۹- اعلام وصول طرح اصلاح موادی از آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با قید یک فوریت و رد فوریت آن
- ۱۰- اعلام وصول (۵) فقره طرح
- ۱۱- اسامی غائبین و تأخیر کنندگان
- ۱۲- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

جلسه ساعت ده و بیست و سه دقیقه به ریاست آقای مهدی کروبی پایان یافت

معاونت قوانین

اداره تدوین مذاکرات

نمایندگان محترم و مردم شریف ایران! آموزه‌های تاریخ اسلامی ما می‌گوید از عمده دلایل ارسال رسل و بعثت انبیاء عظام، طرح و گسترش عدالت در جامعه است، سرآغاز عدالت نیز اصلاح امور می‌باشد که از شعارهای محوری سیدالشهدا (علیه‌السلام) بوده که می‌فرماید: «انی لم اخرج اشراً و لا بطراً و لا مفسداً و لا ظالماً انما خرجت لطلب الاصلاح فی امه جدی و ارید ان آمر بالمعروف و انهی عنی المنکر و اسیر بسیره جدی و ابی علی بن ابیطالب علیه‌السلام» و انگیزه اصلاحگری در نوع انسانهای وارسته و علمای برجسته از جمله امام راحل (سلام‌الله‌علیه) در تاریخ نهضتهای اسلامی به روشنی مشاهده می‌شود. در همین راستاست که جناب آقای خاتمی رئیس‌جمهور شایسته ایران اسلامی در چارچوب قانون اساسی اصلاحات را مطرح می‌کند و با استفاده کم نظیر مردم مؤمن، باهوش و انقلابی مواجه می‌شود و بارها مورد حمایت رهبر عظیم‌الشان انقلاب اسلامی قرار می‌گیرد.

بار دیگر مردم شریف در روز ۲۹ بهمن سال ۷۸ از فرصت بدست آمده اقتدار و پایگاه مردمی نظام را با شکل‌گیری مجلس ششم بر همگان آشکار می‌سازند. خواهران و برادران ایرانی برای تعیین سرنوشت خویش با نشاط تمام پای صندوقهای رأی حاضر می‌شوند و با نوع انتخاب بر مطالبات خود یعنی اصلاحات اساسی، قانونمندی، تنش‌زدایی، توسعه سیاسی، آزادی بیان و مطبوعات، حفظ کرامت انسانی، ترفیع جایگاه نظام در سطوح بین‌الملل و مواردی از این قبیل که در اصول و شعارهای رئیس محترم دولت نهفته است صحنه گذاشته و در انتظار اقدامات منتخبین خود می‌نشینند و بحق معتقد هستند که بستر اصلاحات اساسی با دست مجلس محترم ششم میسر است. لذا این خدمتگزار موارد ذیل را بعنوان راه کارهای اصلاحات (که البته نیاز به کار کارشناسی بیشتر دارد) عرضه می‌دارد:

۱ - مجلس محترم ابتداء حد و مرز حوزه عملکرد سه قوه را طبق قانون اساسی با علم نوین مشخصاً تعریف و تصویب نماید یعنی تمامی سازمانها، نهادها و بنیادهایی که ماهیتاً اجرایی هستند در قوه مجریه متمرکز نمایند.

۲ - تمامی مراکز قانونگذاری غیر از مجلس شورای اسلامی و تشخیص مصلحت در آن حدی که در قانون اساسی مکلف شده است، برچیده شوند. ۳ - بخشهایی که خارج از حیطه نظارت قوه قضاییه بکار قضایی مشغول هستند زیر نظر قوه قضاییه قرار گیرند.

۴ - نمایندگان محترم از حق قانونی خود استفاده کرده، واحدها و ادارات موجود هر قوه را مورد ارزیابی قرار داده و آنهایی که متعارض، موازی و یا اضافی هستند و با هدف کوچک کردن خانواده دولت و کارآیی و بهره‌وری نظام بصورت سامان یافته تعریف و تجمیع کنند.

۵ - واحدها و اداراتی که سامان و سازمان یافته باقی می‌مانند زیر نظر هر قوه با تصویب قوانین و مقررات جدید منبعث از علم و فن‌آوری نوین اداره شوند.

۶ - اگر چه مشکلات موردی و جزئی در اصلاحات کلی و کلان نهفته است، اما این امر نباید از دغدغه خاطر دست‌اندرکاران و نمایندگان عزیز جهت پرداختن به نیازهای اورژانسی بکاهد، زیرا امروزه طبق آمار رسمی نیروی جوان در کشور ما با رشد (۳/۳۸) درصد در مجموع حدود یک سوم جمعیت مملکت را تشکیل می‌دهند، یعنی در بین همه کشورها از شرایط ویژه و استثنایی برخورداریم.

۱- اعلام رسمیت و دستور جلسه

رئیس - بسم‌الله الرحمن الرحیم
جلسه با حضور ۲۰۱ نفر رسمی است، دستور جلسه را قرائت بفرمایید.
منشی (جبارزاده) - بسم‌الله الرحمن الرحیم
دستور جلسه دهم روز یکشنبه دوازدهم تیر ماه ۱۳۷۹ هجری شمسی مطابق با بیست و نهم ربیع‌الاول ۱۴۲۱ هجری قمری:
۱ - انتخاب نمایندگان ناظر مجلس در کمیته هماهنگی اشتغال استانها موضوع ماده (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال.
۲ - انتخاب نمایندگان ناظر در ستاد درآمد و تجهیز منابع استان موضوع ماده (۸۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۳ - ادامه قرائت گزارش شعب پانزده گانه در مورد اعتبارنامه نمایندگان محترم.

۲- تلاوت آیاتی از قرآن مجید

رئیس - تلاوت کلام‌الله مجید.
(آیات (۲۴ - ۲۱) از سوره مبارکه «حزاب» توسط قاری آقای پورزرگری تلاوت گردید)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَاليَوْمَ الآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ۗ وَ لَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ صَدَقَ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ مَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَ تَسْلِيمًا ۗ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رَجُلٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَجْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ ۗ وَ مَا بَدَلُوا تَبْدِيلًا ۗ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَ يُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنِ اللَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۗ
(صدق الله العلي العظيم - حضار صلوات فرستادند)

رئیس - با تشکر از قاری محترم.

۳ - ناطقین قبل از دستور آقایان: سیدفاضل امیرجهانی، محمد

عبایی خراسانی، ایرج ندیمی، قهرمان بهرامی و محمد رئیسی

رئیس - ناطقین قبل از دستور را دعوت بفرمایید.
منشی (خالقی) - بسم‌الله الرحمن الرحیم
ناطقین قبل از دستور جلسه امروز عبارتند از:
- جناب آقای سیدفاضل امیرجهانی نماینده محترم ابهر و خرم‌دره که سه دقیقه از وقتشان را به جناب آقای عبایی خراسانی نماینده محترم مشهد واگذار نموده‌اند.

- جناب آقای ایرج ندیمی نماینده محترم لاهیجان و سیاهکل.

(هر کدام ده دقیقه وقت دارند)

- جناب آقای قهرمان بهرامی نماینده محترم مبارکه.

- جناب آقای محمد رئیسی نماینده محترم شهرکرد.

(هر کدام پنج دقیقه وقت دارند)

جناب آقای امیرجهانی بفرمایید.

سیدفاضل امیرجهانی - سلام علیکم و رحمه‌الله

بسم‌الله الرحمن الرحیم

با درود و سلام به روح ملکوتی امام راحل (سلام‌الله‌علیه) و شهدای عزیز انقلاب اسلامی و آرزوی طول عمر با عزت برای مقام معظم رهبری و عزت و سرافرازی برای دولت توانمند جناب آقای خاتمی.

نفوذ مردمی آنها که سبب انتخاب آنها شده است و اعضای کمیسیون در مسایل مربوطه کاملاً دقیق با دید کارشناسی مطالعه و بحث و اظهار نظر می کنند، مقتضی است که قوه قضاییه برای رأی و شخصیت و تلاش آنها نیز ارزش قایل شود.

ما برای قوه قضاییه احترام قائلیم و برای اصلاحاتی که رئیس قوه قضاییه داده اند امیدواریم و امیدوار که آنان به کمیسیون قضایی با این شرایطی که عرض شد ارزش قایل شوند و از جمله به نامه نمایندگان که گاهی رأی (۱۵۰) نفر نماینده حکایت از رأی اکثریت نسبی مملکت می کند، احترام نمایند. ما هم می خواهیم قوه قضاییه مستقل، فراجحای باشد و تسلیم کسی نشود و چشم و دیده تنها به حق و قانون (رئیس - وقت شما تمام شد) و عدالت باز کند و تحت تأثیر جوها و سیاستها و نفوذهای و شانتاژها و حتی تهدیدها قرار نگیرد، ولی:

به عمل کار برآید به سخن دانی نیست

(عدهای از نمایندگان - احسنت)

منشی (خالقی) - ناطق بعدی جناب آقای ندیمی هستند، بفرمایید.

ایرج ندیمی - بسم الله الرحمن الرحیم

با نام و یاد و برای خدا

با یادکردی از امام راحل معمار حکومت اسلام در این زمان و شهیدان والاتبار چون بهشتی، مطهری، شریعتی و چمران و محمد منتظری و دیگر شهداء و ایثارگران و آزادگان و بسیجیان و خانواده های معظم شهداء و آرزوی دوام عمر و توفیقات مقام معظم رهبری و رئیس جمهور محبوب و مردمی و دولت کریمه خاتمی.

با تشکر و سپاس از مردم فرهنگ دوست و نجیب و فهیم لاهیجان و سیاهکل و بخشهای رودبنه و دیلمان و پیرکوه بجهت اعتماد به اینجانب بعنوان خدمتگزار خویش.

بر آنیم که اگر من و تو ما گردیم و با افکاری بلند و پویا به آینده بیندیشیم و ملت بزرگ خویش را در آزمون بزرگ بقاء و رشد و توسعه با نگاه همه جانبه به معنویت و تأمین و امنیت و هویت یاور باشیم، می بایستی که:

۱ - به روح و جسم، معاش و معاد، دنیا و آخرت، دیروز و امروز، توسعه اقتصادی و سیاسی، نان و آزادی، گفتمان و تحمل یکدیگر و تضارب و تعامل اندیشه ها را پذیرا باشیم و غم نان را از سفره ذهن مردم بزداییم.

۲ - خاتمی را قربانی نگاه ویژه خویش نسازیم چرا که اولاً مشکلات اقتصادی ریشه در دولت ایشان ندارد و ثانیاً مجلس پیشین باید پاسخ گوید که به کدام طرح اقتصادی پیشنهادی و مصوب آنها عمل نشده است و از آن مهمتر آیا آنان بیشتر به وزرای سیاسی و فرهنگی نپرداختند و بالاخره آیا گفتن درد، مشکل را حل می کند یا آنکه باید راه حل ها را ارائه داد و توانها را بکار گرفت و امنیت اقتصادی ایجاد کرد تا ایرانی و خارجی بتوانند در این کشور شغل و درآمد تولید کنند.

۳ - همه تلاش قوای سه گانه می بایستی در حمایت از تولید و کشاورزی، صنعتگران و کشاورزان متوقف گردد بنحوی که هیچ برنجکار و چایکار و گندمکار و صنعتگری در نگرانی نباشد و به فردای بهتر امید بندد و واردات بی رویه و سیاستهای غیر مستمر و یارانه ها و حمایتهای بانکی و عوارض متعدد در راستای خدمت به آنان جهت گیرد و آنان را مورد حمایت و احترام همه جانبه خویش قرار دهیم.

از طرف دیگر جوانگرایی رهبر معظم انقلاب و ریاست محترم جمهوری نیز از پشتوانه های منحصر بفرد نسبت به جوانان مؤمن و انقلابی می باشد، اما باید توجه داشت که نفس موضوع کافی نیست باید مجلس محترم حل مشکل جوانان را در اولویت کاری خود قرار دهند.

۷ - همچنین مسأله اشتغال که از نیازهای اولیه جوانان می باشد اقتضاء می کند که نمایندگان گرامی بویژه در کمیسیون تخصصی، اعضای محترم نسبت به تمهیدات و تهیه طرحی مبنی بر بازنشستگی پیش از موعد کارگران را وجهه همت خویش قرار داده تا شاید بخشی از معضلات بیکاری جوانان کاهش یافته و از ورود نیروی پُرانرژی و پُر نشاط واحدهای صنعتی و تولیدی جان تازه ای بخود گیرند.

۸ - و از دیگر مطالبات منطقی مردم از مجلس این است که حق نظارت خویش را طبق قانون اساسی بصورت جدی احیاء نموده و در جهت اصلاح امور و دفاع از حقوق آحاد مردم نهایت کوشش را معمول دارند.

۹ - با توجه به سیاست دولت در شیوه اجراء و اعمال مدیریت بصورت غیرمتمرکز که مستلزم مشارکت گسترده مردم در شکل گیری احزاب و نهادهای مدنی می باشد و یکی از مصادیق بارز آن شوراهای اسلامی شهر و روستا بوده که هم اکنون وارد حوزه اجرایی در جهت مشارکت شده است. لازم و ضروری است نمایندگان محترم این دوره قانون موجود را مورد ارزیابی و بازبینی قرار دهند و نسبت به رفع نواقص و کاستیها و مآلاً تقویت جایگاه قانونی شوراها از حیث مادی و معنوی تدبیر نمایند.

در پایان از کلیه دست اندرکاران برگزاری انتخابات اعم از وزارت کشور، شورای نگهبان، استانداریها، فرمانداریها، بخشدارها، بویژه مردم شریف (رئیس - اگر می خواهید به کسی وقت بدهید، وقتتان تمام است) حوزه انتخابیه ام بهر نحوی که اظهار لطف فرمودند تشکر می کنم، چون وقتم تمام شد تذکرات به وزرای محترم را تقدیم هیأت رئیسه خواهم کرد. والسلام علیکم و رحمه الله

منشی (خالقی) - ناطق بعدی جناب آقای عبایی خراسانی هستند که سه دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

محمد عبایی خراسانی - بسم الله الرحمن الرحیم

السلام علیکم و رحمه الله

ضمن تشکر از برادر گرامی جناب آقای امیرجهانی که وقتشان را به من دادند.

چرا نمایندگان مردم در بعضی کمیسیونها از جمله کمیسیون اصل (۹۰) و کمیسیون قضایی کمتر شرکت می کنند؟ شاید دلایل گوناگونی داشته باشد از جمله بی مهری و کم توجهی مسؤولین، با اینکه موضوع کمیسیون اصل (۹۰) همان تحقیق و تفحص و رسیدگی به شکایات در هر سه قوه است و یکی از مهمترین کارهای مجلس موضوع تحقیق و تفحص می باشد که بطور طبیعی به کمیسیون اصل (۹۰) مربوط می شود و اگر کافی نبود مجلس برای تقویت آن تصمیم می گیرد و تحقیق و تفحص را توسعه می دهد. ولی بی توجهی مسؤولین به سؤالات و احکام کمیسیون و پاسخ صحیح ارائه نکردن و عدم حمایت هیأت رئیسه دوره های گذشته سبب ضعف آن شده است که مثل بانک بدون سرمایه و سکه بی پشتوانه و مسؤول بدون حکم گردیده است. ما توجه هیأت رئیسه فعلی را به این موضوع جلب می کنیم و همچنین در کمیسیون قضایی بی توجهی مسؤولین قضایی گذشته سبب ضعف آن شده است، با اینکه اکثریت اعضای کمیسیون، قضات و کارشناسان این قوه هستند به اضافه توجه و

۴ - باید جوانان خویش را درک کنیم و آنان را به مشورت طلبیم و مدرسه و دانشگاه را در خدمت اشتغال و صنعت و تولید قرار دهیم و از ورود جوانان به عرصه سیاست استقبال کنیم و برای شغل و همسر و مسکن آنان چاره‌های بیندیشیم و نیز پر کردن اوقات فراغت آنان و توسعه فضاهای ورزشی و هنری و سیاسی را از نظر دور نداریم.

۵ - ایران برای تمام ایرانیان است، از این رو از تمام هموطنان داخل و خارج در پرتو امنیت اقتصادی برای سازندگی این کشور مدد بگیریم.

۶ - رسانه‌ها و مطبوعات و صدا و سیما باید در خدمت مردم باشند و بجای اهداف گروهی، مشکلات مردم را بیان نمایند و از کارشناسان مختلف برای حل آن کمک گیرند.

۷ - گیلان و لاهیجان و سیاهکل از چرخه توسعه عقب افتاده‌اند و با وجود افراد باسواد و با فرهنگ هم اکنون در رتبه نوزدهم استانها قرار گرفته است چرا که ظاهر سبب طبیعت آن مانع از ایجاد صنعت و توسعه کشاورزی آن بطریق علمی گشته است.

۸ - روستاییان ما نیاز دارند تا مورد حمایت بانکها قرار گیرند و از واردات بی رویه برنج و مانند آنان پرهیز شود و منافع آنان لحاظ گردد و با ایجاد تشکلهای مختلف تولیدکنندگان، آنان را در تصمیم‌گیری دخالت دهیم و چایکاران بی پناه را از نظر دور نداریم و سازمان تعاون روستایی و چای می‌بایستی در امر خرید برنج و چای از منافع روستاییان و تولید کنندگان حمایت کنند.

۹ - بخش خصوصی و تعاونی نیاز به حمایت همه جانبه دارند و بانکها و اقتصاد و دارایی نبایستی به نیازهای آنان بی توجه باشند.

در همینجا از بانک رفاه کارگران و بانک کشاورزی بجهت تحولات جدید و مشتری مداری تشکر می‌نمایم.

۱۰ - در حل مشکل اشتغال می‌بایستی با درک اهمیت آن به جلب و حمایت سرمایه‌گذاران خارجی و اعزام نیروی کار به خارج از کشور و حل مشکل اتباع بیگانه و جهت دادن نقدینگی به سمت تولید و شرکت در مناقصه‌های بین‌المللی و جلوگیری از پدیده فرار مغز و سرمایه، طاعون بیکاری را به سامان و سلامتی مبدل سازیم و با صرفه‌جویی، مشکل طبقات آسیب‌پذیر را مرتفع سازیم.

۱۱ - در امر سرمایه‌گذاری صنعتی و کشاورزی در همه ایران بخصوص در گیلان و نیز حل مشکل آب آشامیدنی و توسعه صنایع تبدیلی و صنعت توریسم و قطعه‌سازی و نیز توسعه اتوبانها، فرودگاهها و راه آهن و همه فضاهای ورزشی و تفریحی و بازنگری تقسیمات کشوری منافع مردم و استانهای عقب مانده را لحاظ کنیم.

۱۲ - در حل مشکلات حقوقی و استخدامی کارمندان، معلمان، کارگران و آموزشیاران باید با سرعت بیشتری عمل کرد و نگرانیهای آنان را از بین برد.

۱۳ - در سال امیرمؤمنان براساس اسلام، امام، رهبری، انقلاب، نظام، عدالت و قانون اساسی و مردم به عدالت علوی گرایش بیشتری نماییم و از دولت قانونی و شرعی و مردمی خاتمی حمایت همه‌جانبه کنیم.

۱۴ - مشکل آب و کشاورزی در گیلان برخلاف نظر کارشناسان، این استان را تهدید می‌نماید و نیز مشکلات مربوط به سد منجیل را وزارت نیرو باید مورد بازنگری قرار دهد.

۱۵ - در باب مشکل گرانی و تورم طبقات آسیب‌پذیر و طرح شهید رجایی، مجلس ششم قطعاً چاره‌اندیشی خواهد کرد و در از بین بردن عوامل ایجاد اعتیاد و رواج مواد مخدر می‌بایستی که از همه قدرت و توان

قوای سه‌گانه بهره‌گیریم و در تعمیم بیمه و تأمین اجتماعی بهای بیشتری قائل شده و در توسعه صنعت و خاصه صنعت قطعه‌سازی و خودروسازی که بخش عظیمی از اشتغال مردم متوجه آن است باید چاره‌اندیشی نمود و در باب ایجاد صنعت باید واحدهای صنعتی تعطیل شده و یا در حال تعطیل را بر آن مقدم دانسته و در باب تولیدات کشاورزی بمانند برنج قطعاً وزارت محترم بازرگانی می‌بایستی براساس منافع تولیدکنندگان برنج عمل کند و در باب خواسته‌های مردم گیلان عرض می‌کنیم که مردم مشتاق زیارت مقام معظم رهبری و رئیس‌جمهور محترم هستند که حسب مذاکراتی که با ایشان داشته‌ایم ایشان قول داده‌اند که در فصل پائیز به استان گیلان سفر نمایند شاید که با قدم پربرکت آنان بتوانیم از فضای معنوی حاصل استفاده کنیم.

در امر توجه به گردشگری و ایجاد هتلها و مهمانسراها و مهمانپذیرها و کتابخانه‌ها و سینماها و همه امکاناتی که می‌تواند در جهت پر کردن اوقات فراغت و یا پر بار کردن آن مفید افتد، می‌بایستی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قدمهای بزرگتری را بردارد و در ایجاد صنایع کوچک و متوسط و توسعه صنایع دستی نباید از هیچ عمل خردمندانه‌ای پرهیز کرد و در همین راستا تشکلهای مختلف تولیدکنندگان، تشکلهای علمی، سیاسی و دانش‌آموزی، دانشجویی، کارمندی و همه اصناف و صنوف می‌توانند که یار و یاور دولت کریمه باشند.

آنیم که اگر ما با هم باشیم و اگر بخواهیم که این کشور را آبادان کنیم بجای ایجاد تنشها و هیجاناتی که ریشه در اغراض و امراض دارد نه دلسوزی، باید که دست در دست یکدیگر گذاشته و از این کشور بزرگ و این ملت سترگ حمایت کنیم.

مردم نیازمند آنند که ما به آنان بیندیشیم و ما بعنوان نمایندگان مردم باید به مطالبات آنان بها دهیم، نباید مردم در کوچه و پس کوچه‌های غفلت و اغراض جناحی گم شوند، ما باید که از همه هدفها و ارزشهای دینی و انقلابی و همه آرمانهایی که شهدای والاتباع تعقیب می‌کردند حمایت کنیم، از این رو همه ما بعنوان نمایندگان مردم بر این باوریم که راهی بجز دفاع از مردم نداریم و حکومت حقیقتاً در خدمت مردم است (رئیس - وقت شما تمام شد) بر آن امیدیم که ان‌شاءالله تعالی این مجلس بتواند به همه خواسته‌های برخاسته از دوم خرداد پاسخ دهد. والسلام علی من‌اتبع‌الهدی (تعدادی از نمایندگان - احسنت)

رئیس - متشکر، ناطق بعدی را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) - ناطق بعدی جناب آقای بهرامی هستند که پنج دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

قهرمان بهرامی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

با عرض سلام خدمت نمایندگان محترم و هیأت‌رئیس و گرامیداشت یاد عزیزانی که در سقوط هواپیمای مسافری بدست مزدوران آمریکایی جان خود را از دست دادند.

با عرض تشکر از ملت حماسه‌ساز ایران اسلامی و مخصوصاً مردم شهیدپرور و همیشه بیدار شهرستان مبارکه، این تلاشگران در عرصه صنعت و کشاورزی که ضمن تولید، هیچگاه از مسایل سیاسی مملکت غافل نبوده‌اند ولی با کمال تأسف در جوار بزرگترین مجموعه‌های صنعتی و تولیدی کشور همچون فولاد مبارکه شاهد بیکاری جوانان و مشکلات ناشی از آن می‌باشند. در حالیکه عوامل زیست - محیطی، این صنایع را تنها ساکنین اطراف این کارخانجات تحمل می‌نمایند.

با عرض تشکر از مردمی که با رأی اعتماد خود افتخار خدمتگزاری عرصه تولید و صنعت را به اینجانب واگذار نمودند.

جوانان این شهرستان که دارای استعدادها بالقوه بالایی هستند اکثراً بر اثر عدم توجه به استعدادها و عدم بکارگیری آنها در حال فرار از مرزها هستند. در حالیکه مملکت اسلامی ما نیاز مبرمی به استعدادها و فعالیت آنها دارد.

خشکسالی و عدم توجه به مشکلات کشاورزی آنهم در حاشیه زاینده رود همیشه زیبا و همیشه زنده، مهاجرت روستائیان را به شهرها موجب شده است.

نمایندگان محترم! اکنون که سکان این کشتی طوفان زده در تلاطم مشکلات متعدد به دست ما سپرده شده، جا دارد به ندای بحق موکلین خود که چشم امیدشان به این مجلس دوخته شده لیبیک گفته و با تصویب قوانین مترقی و درخور یک جامعه مدنی پاسخگوی مطالبات آنها باشیم. ملت غیور و فداکار ایران بعد از پشت سر گذاشتن دوران پُرشکوه انقلاب و تحمل هشت سال جنگ تحمیلی و تقدیم بهترین عزیزانشان به پیشگاه اسلام و انقلاب و تحمل هزینه‌های سنگین جنگ و مخارج کمرشکن دوران سازندگی اکنون متوقع و مستحق داشتن یک زندگی آرام و رفاه نسبی در جامعه می‌باشند.

پس از رها نمودن بی‌رویه کنترل جمعیت بحث مدرسه و دانشگاه را با دو نوبته و سه نوبته کردن مدارس و گسترش بی‌حساب و کتاب دانشگاه‌های آزاد باری بهر جهت حل نموده‌اند، ولی برای مشکل بیکاری جوانان چه برنامه‌ای و کدام راه حل منطقی و عملی را پیشنهاد نموده‌اند؟ در حالیکه جوانان برومند ایران هر کدام با استعدادهای درخشان بر تارک علمی جهان می‌درخشند و در المپیادهای جهانی این دانشجویان و جوانان سرفراز ایرانی هستند که همیشه یک سر و گردن از دیگران بالاتر بوده و افتخار آفرین مدالهای رنگارنگ را بر سینه دارند، ولی در عرصه تولید و عمل در گام‌های اول سیر می‌کنند، چرا؟ مگر از عوامل سرمایه‌ای اعم از زمین، آب و معادن زیرزمینی چه کم داریم؟ چرا مغزهای متفکر ما بر اثر نداشتن میدان بروز و شکوفایی و بی‌توجهی به آنها به کشورهای بیگانه فرار می‌کنند؟ بله عزیزان! در این مملکت کلیه عوامل تولیدی و اشتغالزا در اختیار ماست، زمین، آب، نیروی انسانی، مغز متفکر، ولی چیزی که ملت ما را رنج می‌دهد و با داشتن تمام این شرایط مطلوب روی دریایی از ثروت و امکانات بالقوه گرسنه می‌خوابیم، همانا ضعف قوانین قابل اجراء و عدم برنامه‌ریزیهای متناسب با شؤون ملت سرفراز می‌باشد.

چرا می‌باید کشوری که دارای آب و هوای چهارفصل است و زمینهای حاصلخیز و آبهای جاری فراوان دارد در سال گذشته حدود (۶) میلیون تن گندم از خارج وارد کند و نسبت به سال قبل (۱) میلیون و (۲۰۰) هزار تن کاهش برداشت گندم داشته باشد و امسال نیز با وجود خشکسالی مصیبتی فزونتر؟ چرا این همه سرمایه‌گذاری در کشوری که همیشه در معرض خشکسالی است، حداقل در (۱۰) سال گذشته یعنی پس از فراغت از جنگ نتوانستیم آب رودخانه‌های پُرآب را در زمینهای (رئیس - وقتتان تمام است) مستعد کشاورزی جاری کنیم و با توسعه سیستم آبیاری قطره‌ای از آبهای موجود حداکثر استفاده را بنماییم؟ اما برعکس با عدم حمایت از کشاورز، موجبات نابودی این مهمترین عامل توسعه اقتصادی و اشتغالزایی را به نابودی کشانده و توجیه می‌نماییم که بجای آن صنعت را بدست آورده‌ایم (رئیس - وقتتان تمام است) مگر شورهایی که

صنعتی شده‌اند کشاورزی را رها کرده‌اند؟ مگر نمی‌شود کشاورزی را در کنار صنعت و صنعت را در خدمت کشاورزی گرفت و هر دو را با هم پیش برد؟

بطور خلاصه جهت بهبود وضع نابسامان اقتصادی و نجات نسل جوان از ورطه هلاکت تدریجی پیشنهاد می‌نمایم مجلس ششم که چشم امید همه ملت به عملکرد آن دوخته شده نکات زیر را از جمله اولویتهای خود قرار دهد:

۱ - استفاده بهینه از نیروی فکری جوانان و متخصصان متعهد داخلی.
۲ - کاهش هزینه‌های زاید و تشریفاتی در تمام سازمانها به پیروی از منش رئیس‌جمهور محترم. (رئیس - آقا! وقتتان تمام است)
۳ - جلوگیری از اعزامهای بی‌مورد و تشریفاتی به خارج.
۴ - افزایش کیفیت تولید بمنظور حضور در بازارهای جهانی.
۵ - اخراج سریع کارگران خارجی و بکارگیری نیروی جوانان و فعال داخلی که تشنه کارند و آرزومند تشکیل خانواده و بمنظور جلوگیری از اختلاط فرهنگی و نژادی در این مملکت اسلامی.
۶ - جلوگیری از مهاجرت بی‌رویه روستائیان به شهرها با احیاء و تشویق مشاغل سنتی مخصوصاً کشاورزی که اشتغالزایی آن از همه مشاغل بیشتر و مفیدتر است.

۷ - حذف فرهنگ چاپلوسی در جامعه.
۸ - استفاده مطلوب از فکر و اندیشه نو دانشجویان متعهد در کنار تجربه بزرگان و ارج نهادن به این قشر پویا و پُرانرژی (عده‌ای از نمایندگان - وقتشان خیلی گذشت)، (رئیس - آقا! من بگویم... اینطور که نمی‌شود، من بگویم قطع کنید بعد می‌گویید توهین است!) ایجاد امنیت شغلی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی و جلوگیری از فرار سرمایه‌های داخلی.
آزادی بیان و اندیشه در چارچوب قانون اساسی.
درخواست اتخاذ روش بیطرفی صدا و سیما در انعکاس اخبار بعنوان یک رسانه گروهی که از بیت‌المال تغذیه می‌شود.

والسلام علیکم ورحمةالله وبرکاته
رئیس - پنج دقیقه وقت داشتند، هشت دقیقه صحبت فرمودند! از دوستان عزیز خواهش می‌کنم آیین‌نامه را رعایت کنند. ناطق بعدی را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) - ناطق بعدی جناب آقای محمد رئیسی نماینده محترم شهر کرد هستند که پنج دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

محمد رئیسی - بسم‌الله الرحمن الرحیم
از اینکه با عنایات خاصه حضرت حق توفیق خدمتگزاری به مردم متدین کشور اسلامی در سنگر مجلس شورای اسلامی را یافتم خدای را شاکر و سپاسگزارم.

به روح پُرفتوح خمینی کبیر بنیانگذار انقلاب اسلامی درود می‌فرستم (حضر صلوات فرستادند) و طول عمر با عزت، برکت و سلامت را از درگاه ایزد رحمان برای رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای آرزومندم. (حضر صلوات فرستادند)

عرض سلام دارم به حضور همه شما عزیزان، نمایندگان محترم مردم در مجلس شورای اسلامی و برای همه شما همکاران محترم نیز آرزوی توفیق دارم. از مردم متدین استان چهارمحال و بختیاری و خصوصاً شهرستان شهرکرد که در تمام احوال به حقیر لطف داشتند و در این انتخابات نیز همچون گذشته اعتماد نمودند سپاسگزاری می‌نمایم. از خدا

می‌خواهم ان شاء الله آن توفیق را عنایت فرماید تا در پیشگاه الهی و آن مردم متدین روسفید باشم.

جایگاه ویژه و نقش تعیین کننده مجلس ششم در میان مجالس بعد از انقلاب اسلامی و وظیفه خطیر نمایندگان محترم مردم در میان مجالس بعد از انقلاب اسلامی مجلس ششم بلحاظ نحوه شکل گیری، پیام نهفته در آراء مردم، انتظارات و توقعات بحق صاحبان اصلی انقلاب و چشم امیدی که همگان بدان دوخته‌اند از جایگاه خاص و ویژه‌ای برخوردار است. این جایگاه با عظمت رسالت منتخبین مردم در این برهه حساس و سرنوشت‌ساز از تاریخ انقلاب ما را سنگین تر از سنگین می‌نماید. شناسایی اولویتها و متمرکز نمودن فعالیت مجلس حول محور آنها که در فرمایشات مقام معظم رهبری نیز بدانها تأکید گردید، همچنین دوری جستن از اختصاص فرصت گرانقدر مجلس به امور غیر ضرور راز موفقیت مجلس ششم خواهد بود. باید بدانیم که می‌دانیم مردم با چشمانی تیزبین بر اعمال و گفتار ما نظاره خواهند کرد و ارزیابی خواهند نمود، خصوصاً آنکه دیگر بهانه‌ها را از همه کس و همه جا گرفته‌اند. دولت و مجلس هماهنگ و همدل پشتوانه عظیم مردمی و از همه مهمتر حمایت همه‌جانبه مقام معظم رهبری ابزار و لوازم کار را تماماً فراهم نموده است و اداره کشور و منافع ملی مصلحت‌اندیشی نمی‌شناسد و تعارف بردار نیست. دو راه بیشتر در پیش روی نداریم، یا موفقیت ان شاء الله و در غیر اینصورت اقرار به ناتوانی.

نکته قابل توجه دیگر آنکه در هر کشور آنگاه که پای منافع عالی کشور به میان آید مخالف و موافق با هم متفق می‌شوند و آنچه ما امروز شدیداً بدان نیازمندیم همدلی، همفکری، اتفاق و آشتی گروههای سیاسی با یکدیگر است و اگر غیر از این عمل کنیم بایستی پذیرا باشیم آنچه را آیندگان در مورد ما قضاوت خواهند کرد.

بنظر می‌رسد ما در انجام رسالت سنگین خویش زمانی موفق خواهیم بود که قبل از هر تصمیم و اقدام، اصلاح ساختار نظام بیمار اداری را سرلوحه کار خویش قرار دهیم. نظام اداری که حجم قابل توجهی از نیروی انسانی کشور را در خود جای داده و بیش از نیمی از بودجه عمومی کشور را می‌بلعد، این نظام اداری به آفت کشنده روزمرگی مبتلا بوده و هست. راه نجات، اصلاح ساختار اداری است و این باور و عزم ملی را می‌طلبید، مجلس، دولت، کارشناسان متدین دلسوز و هر آنکس که به منافع و مصالح ملی و موفقیت کشور و انقلاب می‌اندیشد.

چند تذکر در ارتباط با حوزه انتخابیه:

۱ - از ریاست محترم جمهور و هیأت محترم دولت درخواست می‌نمایم ترتیبی اتخاذ فرمایند آنچه در بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی از سرمایه ملی نصیب استان چهارمحال و بختیاری گردیده تعیین و مشخص نمایند، آنگاه تصدیق خواهید فرمود علی‌رغم توجه نظام مقدس اسلامی به مناطق محروم با کمال تأسف در صد بسیار ناچیزی به آن محیط اختصاص یافته است. برعکس، استانهای برخوردار بلحاظ داشتن نیروهای انسانی مؤثر در دستگاه اداری سرمایه‌های ملی را به خود اختصاص داده‌اند. بهمین دلیل شما یک کارخانه بزرگ در استان ما نخواهید دید. مردم از بیکاری و مشکلات و گرفتاریهای فراوان در رنجند، انتظار دارم در تنظیم بودجه در امسال و سالهای آینده به این مهم توجه کنند و جبران مافات گردد و اینجانب بعنوان خدمتگزار آن مردم متدین محروم و امین آنها تمام تلاش خویش را در این زمینه بکار خواهم بست.

۲ - سازمان تربیت بدنی در اقدامی ناپسند بودجه ورزشگاه شهرکرد را... (رئیس - وقتتان تمام است) حاج‌آقا! تمام است. من البته تنظیم کرده بودم که پنج دقیقه بیشتر نشود (رئیس - بفرمایید) از ریاست محترم سازمان تربیت بدنی می‌خواهم هرچه سریعتر نسبت به رفع این مشکل اقدام نمایند.

۳ - از زبان تمامی نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی، نماینده محترم ولی فقیه و استاندار محترم، از وزارت نیرو استقلال سازمان منطقه‌ای آب استان را مصرانه می‌خواهیم و بر این خواست بحق تا رسیدن به حقوق حقه خویش اصرار و پافشاری خواهیم نمود.

۴ - از ریاست محترم سازمان هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران تقاضا دارم دستور فرمایند نسبت به برقراری پروازهای روزانه تهران - شهرکرد و شهرکرد - کویت اقدام عاجل بعمل آورند.

۵ - وزارت امور خارجه نحوه پرداخت خسارت به خسارت‌دیدگان جنگ خلیج و علت عدم پرداخت خسارت به بعضی از خسارت‌دیدگان را بررسی نمایند، متشکرم. والسلام علیکم و رحمه‌الله و برکاته
رئیس - متشکر.

۴ - بیانات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی در خصوص جایگاه

مجلس

رئیس - بسم‌الله الرحمن الرحیم

براساس قانون اساسی که میثاق ملی مردم و خونهای شهداست و براساس رهنمودها و فرمایشات بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی حضرت امام هم در وصیتنامه‌شان، هم در صحبت‌های مختلف‌شان در مقاطع گوناگون و هم براساس رهنمودهای مقام معظم رهبری، مجلس جایگاه خاصی دارد و به تعبیر امام در رأس امور است و مرکز همه قدرتهاست. طبیعی است که مجلس از اختیاراتش استفاده می‌کند و وظایفی که دارد انجام می‌دهد، از جمله دادن طرح و همکاری با دولت در لوایح و همکاری با همه نهادهای نظام و مطمئناً همه مشکلات جامعه هم اعم از معیشتی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی برای مجلس در اولویت است و اساس خواست مردم توسعه همه جانبه و پایدار در همه زمینه‌هاست. مسلماً توجه مجلس به یک بُعد و یا یک موضوع خاصی اینطور نیست که مجلس را از سایر وظایفش غافل کند. مجلسی که با رأی مردم آنهم رأی با شور و حرارتی که مردم دادند، در راستای رأی دوم خرداد ۷۶ انتخاب شده و شکل گرفته، مطمئناً همه خواسته‌های مردم، مشکلات معیشتی مردم، مشکلات جوانان، اشتغال و سایر نیازهای جامعه را در حد توانش توجه می‌کند.

آغاز کار مجلس ششم است از همه نهادهای نظام، از ارباب جراید و صاحبان قلم و مطبوعات، از بزرگان، از شخصیتها، اندیشمندان، دانشگاهیان، حوزویان و از همه انتظار داریم ما را یاری کنند و کمک بدهند. از آغاز مجلس، نقد دلسوزانه از مجلس در مطبوعات بشود، اما مورد تهاجم و حمله قرار نگیرد که نتواند به مسؤولیت‌هایش جامه عمل بپوشاند و کارش را انجام بدهد. لذا از همه صاحب‌نظران انتظار داریم چه در سطح مطبوعات و رسانه‌ها و چه در خصوصی و مکاتبه‌ای و چه در تذکرات شفاهی کمک بدهند و نمایندگان خوب منتخب مردم را راهنمایی کنند، اما از عیب‌جویی و بقول معروف مچ‌گیری و بعضی از طنزها در مطبوعات که برای مجلس وهن است پرهیز کنند که خدای ناکرده منشأ اختلاف و تشتت نشود. از مراجع تقلیدی هم که در حضورشان بودیم و تذکرات نکاتی فرمودند صمیمانه تشکر و سپاسگزاری می‌کنیم.

۵- تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسؤولان اجرایی کشور

رئیس - تذکرات نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی به مسؤولین اجرایی کشور:

- آقای حاجیانی نماینده محترم دیر و کنگان به وزیر محترم کار و امور اجتماعی درخصوص بی‌توجهی شرکت‌های شاغل در پارس جنوبی شهرستان کنگان نسبت به اشتغال نیروهای بومی منطقه.
به وزیر محترم نیرو درخصوص احداث سدهای تغذیه مصنوعی در دهستان آبدون.

- آقای کاظمی‌دینان نماینده محترم آمل و لاریجان به وزیر محترم نیرو درخصوص تسریع در انتخاب و اجرای سد زیر سد لار جهت استحصال آب رود کبیر هراز.

به وزیر محترم راه و ترابری درخصوص تسریع در تعریض و بهسازی و اجرای طرح تونل آبعلی - امامزاده هاشم.

- آقای پورفاطمی نماینده محترم دشتی و تنگستان به وزیر محترم دادگستری درخصوص اجرای مصوبه مجلس و هیأت وزیران در رابطه با صادرکنندگان و واردکنندگان کالای غیرنفتی توسط تعزیرات حکومتی.

- آقای امامی‌راد نماینده محترم کوهدشت به وزیر محترم کشاورزی درخصوص رسیدگی به خشکسالی در شهرستان کوهدشت لرستان.

- آقای باغبانین نماینده محترم نطنز و قمصر به وزیر محترم کشاورزی درخصوص رفع کمبود کود شیمیایی و سموم کشاورزی و توزیع نامناسب آن.

- آقای عابدین‌پور نماینده محترم تربت‌حیدریه به وزیر محترم آموزش و پرورش درخصوص ایجاد اداره آموزش و پرورش مستقل در منطقه جلگه رخ شهرستان تربت‌حیدریه.

- آقای قشقایی نماینده محترم فیروزآباد به وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی درخصوص تسریع در اجرای قانون جبران خسارات ناشی از خشکسالی و استمهال وامهای کشاورزی و دامپروری و عشایر کشور در کلیه بانکها.

- آقایان سلیمانی و کشفی نمایندگان محترم فسا و لار به وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی درخصوص تسریع در اجرای مصوبه مجلس و عدم وصول وامهای کشاورزی توسط بانکها بلحاظ خشکسالی.

این نکته را هم تذکر بدهم آقایانی که تذکر می‌دهند و پشت سرهم این تذکرات را به دولت می‌دهند، قبلاً هماهنگی شود که آیا اینکار انجام شده، انجام شدنی است، اصلاً می‌شود، مقدور و میسر است؟ والا اینها اگر تذکراتی باشد که بخش مهمی از آن اصلاً قابل اجراء و عمل در طرحها و برنامه‌ها نباشد چیز مطلوبی نیست و درواقع خلاف آیین‌نامه هم هست، لذا کنترل شده باشد.

۶- تذکر آیین‌نامه‌ای آقایان: رجب رحمنی، موسی قربانی، سیدناصر قوامی و داود حسن‌زادگان نمایندگان محترم پاکستان، قان، قزوین و رودسر

رجمنی - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای رحمنی تذکر دارند، بفرمایید ماده چند است؟

رجب رحمنی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

حاج آقا! مواد (۳، ۱۷، ۴۶ و ۴۷) را من گذرا تذکر مختصری خدمتتان

می‌دهم.

من قبل از اینکه وارد تذکر شوم باتوجه به اینکه مجلس شورای اسلامی بعنوان عصار فضایل ملت است و به فضل خداوند این دوره هم بیش از (۷۰، ۶۰) درصد نمایندگان محترم خودشان از ایشارگران، رزمندگان، بسیجیان و خانواده معظم شهداء هستند و ان‌شاءالله ما آن روحیه بسیجی و ایثار و فداکاری را در همین مجلس هم پیاده بکنیم. من الان به سهم خودم خدمت حضرت‌عالی اعلام می‌کنم بعنوان همکاری با هیأت‌رئیس محترم، با نمایندگان محترم، سخت‌ترین کار آن کمیسیونی که هیچکس نمی‌رود، آن باری که ما باید از بار این مجلس را برداریم من اعلام داوطلبی می‌کنم، مگر این بسیجیهای ما آنموقع اعلام می‌کردند که پنج نفر، ده نفر روی مین بود، مگر سدها نفر داوطلب نمی‌شدند؟! واقع قضیه این مسأله... خوب، بحمدالله الان هم یکسری شعارهای خوب است و ما امیدواریم که ان‌شاءالله این شعارها در چارچوب قانون اساسی و حاکمیت دینی و دین مبین اسلام پیاده شود و شعارهای بحمدالله مشارکت، ایران برای همه ایرانیان، آزادی، قانونگرایی، تکررگرایی، چندصدایی و اخیراً که الحمدلله مسأله اصلاحات است... (رئیس - آقای رحمنی! چه می‌خواهید بگویید؟ در رابطه با کمیسیونهاست؟) حاج آقا! من خواهش می‌کنم اجازه بفرمایید... (رئیس - آخر اینکه اخطار آیین‌نامه‌ای نیست، سخنرانی است) ماده (۳) آیین‌نامه داخلی هم که می‌گوید «سوگند نمایندگی» آنجا هم که می‌گوید «رعایت تقوا و عدالت در تمام اظهارنظرها» ماده (۱۷) هم که مربوط به هیأت‌رئیس محترم است (رئیس - درست است) آنجا می‌گوید «موظف به رعایت دقیق آیین‌نامه داخلی مجلس» که در آنجا چون وقت کم است من نمی‌خوانم «... حداکثر توان خود را برای اجرای آیین‌نامه (نه نظر یک یا چند نماینده) و بیطرفی کامل». من بایستی بگویم که در بعضی از مسایل بجز شخص حضرت مستطاب عالی که نهایت دلسوزی را داشته‌اید بعضی از برادران مقداری کم‌لطفی‌هایی را در قضیه کمیسیونها داشتند. ماده (۲۴) می‌گوید «هیأت‌رئیس محترم مسؤولیت مشترک دارند» ماده (۴۶) می‌گوید «سوابق تحصیلی، تحصیلات مستند» ماده (۴۷) هم باز می‌گوید «تخصص، تجربه، سابقه و رأی مخفی» حاج آقا! من یک گله‌ای خیلی کوچک... کمیسیون کشاورزی (۲۴) نفر می‌خواست، من مهندس دانشگاه تهران در رشته کشاورزی با درجه عالی هستم، (۴۸، ۴۷) سال سن دارم، با افتخار (۴۰) سال کشاورزی کرده‌ام. عزیزان اینجا دیپلم ادبیات، لیسانس ادبیات، لیسانس صنایع، پزشکی... خوب، این واقعاً حیف است، حاج آقا! خدا شاهد است (من عرض کردم) شخص حضرت‌عالی به من حکم کنید سخت‌ترین جا را اگر من نروم در این چهار سال این قضیه ثابت خواهد شد. ما بایستی این روحیه تفاهم، برادری، این کیفیت‌ها... اگر یک موقع (۱۵) رئیس محترم شعبه این تشخیص را در مسایل نداشته باشند (رئیس - پنج دقیقه‌تان تمام است) به خودش زحمت نداده باشد که مدارک تحصیلی نمایندگان را مراعات کند... اگر اینطور بود من می‌دانستم، خوب بعضی از آقایان به من رأی نمی‌دهند، بنده هم به آنها رأی نمی‌دهم این اصلاً یک چیز بدیهی است، ولی من برطبق آیین‌نامه... والا من بعد از سه دوره مجلس کمیسیون بودجه را انتخاب نکردم، امنیت را انتخاب نکردم... من براساس مر آیین‌نامه داخلی مجلس رشته کشاورزی را انتخاب کردم که بتوانم در سهم خودم بعنوان یک مورچه، بعنوان ناچیزترین فرد این مملکت شاید من هم باری از بارهای این مملکت را بردارم.

والسلام علیکم ورحمه‌الله وبرکاته

بوده و چون اشکال داشته و هنوز تصویب نشده بود و هیأت رئیسه و شعب نپذیرفته بودند بنظر می‌آید که این اشکال وارد است و بحث آن هم شده است.

قوامی - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای قوامی بفرمایید.

سیدناصر قوامی - ماده (۴۹) - تذکر ما این است براساس این لیست (۱۶) نفره که اداره قوانین... بجای آقای اعلمی حاج‌آقا علیخانی را معرفی کردند. حتی بنده به آقای شاملو و آقای بهزاد نبوی گفتم که الان شرکت ایشان در کمیسیون اشکالی ندارد؟ گفتند نه. این هم لیست آن است، یعنی براساس این لیست، دبیر کمیسیون جلسه را تشکیل داده (براساس لیستی که داده‌اند) اگر بعداً آقایان دیدند که اگر آقای علیخانی از کمیسیون ما خارج بشود یا برود، ما باید تصمیم بگیریم و کسی دیگر نمی‌تواند تصمیم بگیرد.

رئیس - همان است که عرض کردم، دیگر تکرار ملال آور است.

حسن زادگان - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - بفرمایید.

داود حسن زادگان - بسم‌الله الرحمن الرحیم

ماده (۷۵)؛ برطبق اصل هشتاد و ششم قانون اساسی نمایندگان مجلس در مقام ایفای وظایف نمایندگی در اظهارنظر خود کاملاً آزادند و نمی‌توان آنها را به سبب نظراتی که در مجلس اظهار کرده‌اند یا آرایی که در مقام ایفای وظایف خود داده‌اند تعقیب یا توقیف کرد یا از حقوق اجتماعی محروم نمود.

تبصره ذیل آن ادامه می‌دهد: وظایف نمایندگی شامل نطق قبل از دستور، بحثهای داخل دستور، بحثهای جلسات کمیسیونها، اظهارنظراتی که برای اعمال اصل هشتاد و چهارم قانون اساسی انجام می‌شود و سایر موارد نظارتی قانونی.

آیا نمایندگان مجلس بواسطه ارائه یک طرح که با پشتیبانی رأی اکثریت قاطع نمایندگان مجلس می‌باشد باید بطرق مختلف تهدید شوند؟ ریاست محترم مجلس! اگر اظهارنظر درخصوص طرح یک‌فوریتی اصلاح قانون مطبوعات (رئیس - این سخنرانی را شما به چه مناسبت می‌کنید؟) قربان سخنرانی نیست، این تذکر آیین‌نامه‌ای است (رئیس - اخطار شما به چه کسی است؟) به صدا و سیمای جمهوری اسلامی و بیانیه‌هایی است که از طریق صدا و سیما علیه مجلس و نمایندگان مجلس در ارتباط با طرح یک‌فوریتی قانون مطبوعات در چند روز اخیر بویژه دیشب درخصوص بیانیه‌ای که جامعه محترم مدرسین اعلام فرمودند این بیانیه را آنچنان شدیدالحن خواند مثل اینکه دارد بیانیه نظامی می‌خواند! آیا نماینده مجلس... اجازه می‌فرمایید متن خود را قرائت کنیم یا نه؟

رئیس - شما مطالبتان را که گفتید! بسیار خوب.

حسن زادگان - اگر تذکر وارد است پس اجازه بدهید صحبت کنم.

رئیس - این اخطار آیین‌نامه‌ای نیست، شما اخطار آیین‌نامه‌ای به من دادید. یک بیانیه‌ای در خارج صادر شده، یا صدا و سیما چیزی گفته، این اخطار آیین‌نامه‌ای به من نیست.

حسن زادگان - هیأت رئیسه باید با اینگونه مسایل برخورد کند و هیأت رئیسه باید از بیانیه نمایندگان دفاع کند.

رئیس - ببینید! می‌گویید هیأت رئیسه دفاع نمی‌کند، اولاً اینجا دارند نطق می‌کنند، نقطه نظر ایشان را می‌گویند، خود نماینده‌ها الحمدلله همه

رئیس - خیلی متشکر، آقای رحمنی ببینید! اینکه قبلاً در دو جلسه مکرر دوستان بزرگوار تذکر دادند و صحبت‌های طرفین شد. هیأت رئیسه هم دارد پیگیری می‌کند، بنا شده باز جلسه هیأت رئیسه و شعب تشکیل شود، تا آنجایی که مقدور و ممکن است کارها را انجام بدهند. بالاخره یک عده‌ای رأی داده‌اند، رأیها هم مخفی بوده، ما هم یکمقداری اشکالات را وارد می‌دانیم، خود آقایان هم وارد می‌دانند ولیکن بعضی از آقایان رأی داده‌اند. حتی ما داریم رایزنی و وساطت می‌کنیم، از بعضی‌ها خواهش می‌کنیم که به کمیسیونهای دیگر بروند باصلاح به تناسب تخصص و تجربه و تحصیل تعویض شوند. ان‌شاءالله این مشکل هم رو بیابان است و حل می‌شود و ان‌شاءالله همه عزیزان در کمیسیونهای مناسب انجام وظیفه می‌کنند. اما در رابطه با هیأت رئیسه شما مطمئن باشید بنده کوچک همه عزیزان هستم، همه هیأت رئیسه در این راستا دارند تلاش می‌کنند که من هم صمیمانه از همکارانم در هیأت رئیسه تشکر می‌کنم.

قربانی - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - آقای قربانی تذکر دارند، حتماً مربوط به کمیسیون است، قاعدتاً چون ما هنوز هیچ کاری را شروع نکرده‌ایم، کاری که شروع شده تنها کمیسیونهاست، بفرمایید.

موسی قربانی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

مواد (۵۰ و ۵۱) است. براساس ماده (۵۱) آیین‌نامه هر نماینده‌ای که به عضویت کمیسیونی انتخاب می‌شود تا ششماه نمی‌تواند تغییر کمیسیون بدهد.

از قرار اطلاع آقای علیخانی که بعنوان عضو کمیسیون قضایی معرفی شده بودند و رئیس سنی جلسه هم بودند و جلسه را اداره کردند گویا ایشان به کمیسیون فرهنگی رفته‌اند. اگر این انتخاب درست بوده ایشان تا ششماه نمی‌تواند کمیسیونش را تغییر بدهد و اگر احیاناً از اول ایشان اشتباهاً آنجا آمده و عضو کمیسیون نبوده در اینصورت انتخابات هیأت رئیسه کمیسیون اشکال دارد چون به حد نصاب نرسیده بودند و با حضور ایشان، دو سوم بودند. اگر ایشان را عضو کمیسیون حساب نکنیم قاعدتاً انتخابات هیأت رئیسه فاقد وجهت قانونی بوده و به حد ۲۳ نرسیده بوده.

رئیس - توجه بفرمایید! عرض می‌شود جناب آقای علیخانی در تقاضایی که داده بود، اول کمیسیون امنیت بوده، دوم فرهنگ و ارشاد اسلامی بوده، بعدها بدها برایش حاصل شده بود و تجدیدنظر کرده بود که به کمیسیون قضایی بیاید. بنده هم به آقای شاملو (اداره قوانین) عرض کردم، گفتند جا دارد و تشریف بردند در کمیسیون قضایی و در کنار جناب عالی و سایر دوستانی که در آنجا تشریف دارند. منتها بعد آن جلسه مشترک هیأت رئیسه و شعبه اشکال کردند و گفتند که ایشان به همان کمیسیون فرهنگ و ارشاد اسلامی بیاید و رأی برای آن جهت ندادند، این تا اینجا، چون من کاملاً در جریان هستم.

در رابطه با رأی گیری، جمعیت به حد نصاب بوده، یعنی ما اگر فرض آقای علیخانی را هم بگوییم رأیش هیچ، باز به حد نصاب بوده‌اند، منتها یک اشکال حضرت عالی وارد است و آن اشکال اینکه آقای علیخانی بعنوان رئیس سنی که پیرمرد است (به شما عرض کنم) جلسه را اداره کرده. لذا چون ریاستش، ریاست بجایی نبوده اشکال شما در این بخش وارد است و بنظر می‌آید که باید تجدید شود، والا از نظر اکثریت باز هم با نبود ایشان اکثریت داشته. اشکالی که وجود دارد این است که ایشان آنجا رئیس سنی

منشی (جبارزاده) - حاج آقا! این قانون نیست، منتها این را دوستان وقتی جلسه استان می‌گذارند این معیارها را می‌توانند بین خودشان تعیین کنند.

رئیس - باید نمایندگان استانها تشکیل جلسه بدهند، با هم گفتگو و تبادل نظر بکنند، کسی را که مناسب می‌دانند حالا یا از کمیسیون اجتماعی یا از کمیسیون دیگر، آن دیگر با نظر آقایان است. اگر تک، تک بخواهیم رأی بگیریم، ممکن است از قانون هم این برداشت بشود، اما روال هم این بوده که ابتداء یک رأی کلی گرفتند بعد استانی‌ها که بین خودشان تصویب کردند، مدیر مجلس حکم داده. لذا ما یک رأی کلی می‌گیریم.

(اخطار قانون اساسی آقای سیدناصر قوامی نماینده محترم قزوین)
قوامی - اخطار قانون اساسی دارم.

رئیس - آقای قوامی رئیس محترم کمیسیون قضایی اخطار دارند، بفرمایید.

سیدناصر قوامی - بسم الله الرحمن الرحيم

اصل شصت و نهم قانون اساسی می‌گوید: مذاکرات مجلس شورای اسلامی باید علنی باشد و گزارش کامل آن از طریق رادیو و روزنامه رسمی برای اطلاع عموم منتشر شود. وقتی که آقای دکتر شیرزاد سخنرانی می‌کردند رادیو و تلویزیون قطع کرده، چرا؟

رئیس - من اطلاع ندارم، چنین چیزی بوده؟ (قوامی - بله) ببینید! این دو مطلب است که اولاً چنین چیزی بوده یا نه؟ (قوامی - بله) ثانیاً اگر هم بوده باید دید که عمدی بوده یا نقص فنی بوده؟

قوامی - باید بررسی بشود، چرا اینجا نقص فنی پیدا کرد؟ (رئیس - آقایانی که در جریان بودند رسیدگی می‌کنند) مردم هم بطور جوک همین را می‌گویند! می‌گویند اینجا نقص فنی پیدا کرده. چرا آنجایی که یک نماینده اگر علیه کسی حرف می‌زند درست صدا و سیما همان قسمت را پخش می‌کند و در اینجا که آقای دکتر شیرزاد تذکر آیین‌نامه‌ای می‌دهند قطع می‌کنند؟

رئیس - حالا ما که طرفدار تضارب افکار هستیم، یعنی اگر تحمل حرفهای متفاوت نماینده‌ها را هم نکنیم آنوقت چطور می‌خواهیم اندیشه مخالف را بشنویم؟ مخالف و موافق، همه باید بگویند. همه شما رأی مردم را گرفتید، همه هم نماینده هستید. همه هم در یک حد و با هم یکی هستید. قدر مشترک، جمهوری اسلامی، نظام، قانون اساسی است.

قوامی - حاج آقا! ما تذکر قانون اساسی داریم. ما می‌گوییم طبق قانون اساسی باید گزارشات مجلس کاملاً از رادیو و تلویزیون پخش بشود. چرا قطع شده؟ چرا آن ساعتی که دکتر شیرزاد حرف می‌زند و بر صدا و سیما ایراد می‌گیرد، آن ساعت جلسه را قطع می‌کنند.

رئیس - بررسی می‌شود. آقای دکتر جبارزاده هم چون در جریان هستند توضیحی می‌دهند.

منشی (جبارزاده) - از طرف هیأت‌رئیس مجلس، کارپرداز محترم فرهنگی مجلس جناب آقای سازگارزاد موضوعی که الان تذکر فرمودید بررسی می‌فرمایند اگر تذکر وارد بود حتماً پیگیری خواهند کرد. بررسی می‌کنند اگر موردی که شما می‌فرمایید به این شکل بوده، قطعاً پیگیری خواهند کرد.

عمادی - تذکر دارم.

رئیس - بفرمایید.

زبان گویا دارند، رادیو هم در اختیارشان هست، در همین مدت کوتاه مطالب مختلفی گفتند. چرا، بموقع هیأت‌رئیس هم قطعاً دفاع می‌کند.

حسن‌زادگان - این مسایل قطعاً پیگیری قضایی دارد.
رئیس - خوب، شکایت کنید.

حسن‌زادگان - بنده چرا پیگیری کنم، هیأت‌رئیس باید پیگیری کند.

۷- انتخاب نمایندگان ناظر مجلس در کمیته هماهنگی اشتغال استانها موضوع ماده (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال

رئیس - دستور را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - اولین دستور انتخاب نمایندگان ناظر مجلس در کمیته هماهنگی اشتغال استانها به استناد موضوع ماده (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال مصوب ۱۳۷۷/۶/۱ است. من جهت استحضار نمایندگان محترم ماده (۴) این قانون را قرائت می‌کنم تا نهایتاً رأی را از مجلس محترم بگیریم.

ماده (۴) - بمنظور اجرای مصوبات شورای عالی اشتغال کمیته هماهنگی اشتغال استانها به شرح ذیل تشکیل می‌گردد:

اعضای کمیته هماهنگی استان مرکب خواهند بود از:

۱ - استاندار (رئیس شورا)

۲ - رئیس سازمان برنامه و بودجه (دبیر شورا)

۳ - مدیرکل کار و امور اجتماعی

۴ - مدیرکل آموزش و پرورش

۵ - مدیرکل صنایع

۶ - رئیس سازمان جهادسازندگی

۷ - مدیرکل تعاون

۸ - مدیرکل امور اقتصادی و دارایی

۹ - رئیس سازمان کشاورزی

۱۰ - مدیرکل معادن و فلزات

۱۱ - مدیرکل بازرگانی

۱۲ - دو نفر از نمایندگان کارفرمایان به معرفی کانون هماهنگی انجمنهای صنفی کارفرمایان.

۱۳ - دو نفر از نمایندگان کارگران به معرفی کانون شوراهای اسلامی استان.

۱۴ - یک نفر از کمیسیون امور بانوان استان.

۱۵ - یک نفر از نمایندگان استان با انتخاب مجلس شورای اسلامی بعنوان ناظر.

اولین دستور ما این است که مجلس محترم رأی بدهند که هر کدام از استانها (نمایندگان محترم استان) در جلساتی که خواهند داشت طی یک هفته آینده یک نفر را از بین خودشان بعنوان نماینده ناظر در کمیته شورای عالی اشتغال استانها انتخاب بفرمایند. لذا هدف این است که الان جناب آقای رئیس اعلام می‌فرمایند مجلس محترم یک رأی کلی را عنایت می‌کنند می‌دهند که به استناد این رأی در عرض یک هفته آینده هر کدام از نمایندگان محترم استانها در جلساتی که خواهند داشت یک نفر را به هیأت‌رئیس معرفی می‌کنند تا با حکم ریاست محترم مجلس بعنوان نماینده ناظر در شورای عالی اشتغال استانها بعنوان ناظر عمل بکنند.

غریبانی - با پیشنهاد اولویت عضویت در کمیسیون اجتماعی باشد.

رئیس - با اولویت عضویت در کمیسیون اجتماعی، این در قانون است؟

رئیس - بفرمایید بنشینید. (شاهی عربلو - اجازه بفرمایید...) خواهش می‌کنم بفرمایید (شاهی عربلو - این موضوع تذکر برادرمان...) خیلی خوب، چشم، بفرمایید.

حضر ۲۳۴ نفر، انتخاب نمایندگان ناظر مجلس در کمیته هماهنگی اشتغال استانها موضوع ماده (۴) قانون تشکیل شورای عالی اشتغال را به رأی می‌گذاریم، موافقین قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) **تصویب شد.**

۸ - انتخاب نمایندگان ناظر در ستاد در آمد و تجهیز منابع استان موضوع ماده (۸۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

رئیس - دستور بعد را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - دومین دستور انتخاب یکنفر از نمایندگان استان بعنوان ناظر در سازماندهی درآمد های استان است. به استناد ماده (۸۱) قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷. باز برای اطلاع همکاران محترم عین ماده (۸۱) را قرائت می‌کنم:

ماده (۸۱) - بمنظور ساماندهی درآمدهای استان و بهبود مستمر روشهای کسب درآمدهای استانی و شناسایی منابع جدید درآمدی ستاد درآمد و تجهیز منابع استان به ریاست استاندار و مرکب از افراد ذیل در هر استان تشکیل می‌شود:

الف - استاندار

ب - رئیس سازمان برنامه و بودجه استان

ج - مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان

د - یکنفر از نمایندگان استان با تصویب مجلس شورای اسلامی بعنوان ناظر.

ه - یکنفر صاحب نظر در امور اقتصادی و مالی به انتخاب استاندار.

و - رئیس خزانه معین استان.

ز - رئیس شورای اسلامی استان (تا تشکیل شورای اسلامی استان رئیس شورای اسلامی شهر مرکز استان جانشین وی خواهد بود).

پس هدف از این رأی گیری که خدمت دوستان انجام می‌دهیم اجرای بند «د» ماده (۸۱) قانون برنامه پنجم توسعه سوم است که یکنفر از نمایندگان استان که باز مثل مصوبه قبلی خود نمایندگان محترم استان تا یک هفته هماهنگی می‌کنند، انتخابات انجام می‌دهند، از بین خودشان یکنفر را بعنوان عضو ناظر در ساماندهی درآمدهای استانی معرفی می‌کنند و با حکم ریاست محترم مجلس به استانداری و کمیته مربوطه معرفی خواهد شد. دستور فعلی انتخاب یکنفر از نمایندگان استان برای...

رئیس - متن هم قرائت شد، دیگر مجدداً قرائت نمی‌کنیم، تکرار قضیه است، برای تندنویسی هم اینقدر اینها مشکل است که بخواهند پیاده کنند، لذا همان یکبار قرائت شد. حضر ۲۳۳ نفر، موافقین قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) **تصویب شد.**

(اعلام تغییر دستور هفتگی مجلس)

رئیس - دستور بعد را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - دستور بعد ما یک اصلاحی در دستور جلسات هفتگی مجلس است که من این را جهت اطلاع همکاران محترم عرض می‌کنم. دستور جلسه هفتگی چاپ شده بود، بعد اداره قوانین یک اصلاحیه‌ای را به این دستور زدند که آن اصلاحیه هم در کازیه نمایندگان

سیدکرامت‌الله عمادی - بسم‌الله الرحمن الرحیم

اولاً ما... (رئیس - چه ماده‌ای را می‌خواهید بخوانید؟) قبل از ماده، ما اصلاً از اینها^۱ نداریم! شما اول یکی از اینها به ما بدهید تا ماده را بگویم!

در ثانی جناب حاج آقا کروی! ما نمایندگان جدید ماده و نر زیاد سرمان نمی‌شود چون نخوانده‌ایم! (رئیس - اینکه نمی‌شود، ماده را باید بگویید اگر نگویید نمی‌گذاریم صحبت کنید) راجع به همین دستور تذکر دارم، یکنفر نماینده شورای عالی که الان مورد بحث است، آیا این ماده‌ای دارد یا ندارد؟ یکنفر نماینده شورای عالی که ناظر اشتغال استانها باشد همین که الان مورد بحث است، تذکر من این است که شما فرمودید (رئیس - خواهش می‌کنم صحبت بفرمایید) باید یکنفر از جانب مجمع نمایندگان استان تعیین بشود. در اینجا دست و دوست‌بازی می‌شود. بهترین راه این است هر کسی خودش را در جمع نمایندگان کاندیدا بکند و از کل نمایندگان رأی بگیرد. والسلام

رئیس - آقایان! بعضی‌ها در حوزه انتخابیه با مسؤولین اجرایی مشکلاتی دارند که آنها ان‌شاءالله باید حل بشود. با آنها صحبت می‌کنیم. اینجا ما باید جلسه را اداره کنیم.

شاهی عربلو - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - بفرمایید.

محمد شاهی عربلو - بسم‌الله الرحمن الرحیم

ضمن عرض خسته‌نباشید خدمت همکاران عزیز و هیأت‌رئیس و ریاست محترم مجلس.

تذکر من مواد (۷۶ و ۷۹) آیین‌نامه است. براساس ماده (۷۹) ریاست محترم جلسه نسبت به نمایندگانی که از موضوع مذاکره خارج می‌شوند و همچنین نسبت به نمایندگانی که مراعات آیین‌نامه را نمی‌کنند موظف است که تذکر بدهد. من ضمن ارادتی که خدمت برادر عزیز جناب آقای حسن‌زادگان دارم، فکر می‌کنم ایشان ماده‌ای را که اعلام کردند در حقیقت هیچ ارتباطی به تذکرشان نداشت. یعنی از آیین‌نامه خارج شدند (همه‌همه نمایندگان) (رئیس - این وظیفه نماینده یا رئیس است؟ من همین را از حضرت عالی سؤال می‌کنم) حاج آقا! حضرت عالی رئیس هستید، مثل شیر هم آنجا نشسته‌اید. اگر تذکر ما بجا نبود می‌فرمایید ما هم که از شما اطاعت داریم. منتها براساس آیین‌نامه اجازه بدهید من حرفم را بزنم (رئیس - کم‌لطفی دارید می‌کنید) حضرت عالی جواب من را می‌دهید و برادران هم قطعاً قانع می‌شوند. برای اینکه در ماده (۷۵) نمایندگی را آزاد اعلام کرده، بیانیه جامعه محترم مدرسین هیچگونه بر آزادی نماینده تأثیر ندارد. یک جامعه‌ای...

رئیس - آقا به بهانه اخطار آیین‌نامه‌ای دارید مخالف و موافق و مسائل سیاسی را مطرح می‌کنید. (شاهی عربلو - حاج آقا! من قبول دارم) این را بیایید در نطق قبل از دستور مطرح کنید. در نطق قبل از دستور آقایان متفاوت صحبت کنید. اما در آینده در تذکر آیین‌نامه‌ای من دیگر هیچ اجازه نخواهم داد.

شاهی عربلو - حاج آقا! من قبول دارم ولی چون ایشان تذکرشان را دادند من واقعاً طبق این ماده چون موضوعیت نداشت...

۱ - در این لحظه ایشان اشاره به شماره‌ای می‌کند که در روی هر میز قرار دارد و آن شماره جهت اعلام شماره صندلی برای بازکردن میکروفون آن میز برای صحبت کردن می‌باشد.

شده بوده. مع الوصف من ضمن دفاع از یک فوریتی طرح اگر آقای رئیس اجازه بدهند این طرح را هم بخوانم (رئیس - شما راجع به یک فوریت توضیح بفرمایید) باتوجه به اینکه یکی از وظایف مهم مجلس ناظر بر اجرای اصل (۹۰) قانون اساسی است و اصل (۹۰) هم نظر به جنبه نظارتی که دارد...

شاهی عربلو - حاج آقا! تذکر آقای قنبری بجا بود، نرسیده.

رئیس - ببینید! هیأت رئیسه و اداره قوانین می گویند توزیع کردیم. (عده‌ای از نمایندگان - حاج آقا! نرسیده) من اینجا باید از اداره قوانین گوش بگیرم. ایشان می گوید توزیع کردیم، بعد اگر کسی آمد ثابت کرد که بیخود می گویند آنموقع باید برخورد کنیم. اما اینها می گویند ما مسؤول هستیم و توزیع هم کرده‌ایم. آقای اعلی بفرمایید.

اعلمی - با توجه به اینکه اجرای اصل (۹۰) و جنبه نظارتی مجلس از اهمیت بسزایی برخوردار است، ولی بنا به دلایل و ملاحظات همکاران ما خیلی مایل نیستند در کمیسیون اصل (۹۰) حضور داشته باشند. این طرح را ما با توجه به اهمیت جنبه نظارتی مجلس پیش‌بینی کردیم که سه انگیزه هم در پشت این طرح است:

یکی بحث تخصصی کردن نظارت است.

مطلب بعد ایجاد انگیزش لازم جهت حضور فعال نمایندگان محترم در کمیسیون اصل (۹۰) است.

مسأله سوم هم تأمین ضمانت اجرایی لازم برای جنبه نظارتی مجلس است.

در این طرح ما نظیرمان معطوف به این مطلب بوده که هر یک از کمیسیونهای تخصصی یک کمیته اجرای اصل (۹۰) خواهند داشت و خود کمیسیون اصل (۹۰) مستقلاً نیرویی را نخواهد داشت و نیروهای خود را از کمیته فرعی یعنی همان کمیته اجرای اصل ۹۰ که در کمیسیونهای تخصصی پیش‌بینی شده تأمین می‌کند. هر یک از کمیسیونهای تخصصی دو نفر نماینده به کمیسیون اصل (۹۰) معرفی می‌کنند. اگر آقای کروی اجازه بدهند من سریع یکبار طرح را مرور بکنم.

ماده (۱) - ماده (۳۲) بشرح زیر اصلاح می‌شود:

بمنظور اجرای اصل (۹۰) قانون اساسی کمیسیونی مرکب از نمایندگان کمیته‌های اجرایی اصل (۹۰) قانون اساسی بنام کمیسیون اصل (۹۰) قانون اساسی تشکیل می‌گردد تا طبق قوانین مصوب مربوط به کمیسیون اصل (۹۰) اداره و انجام وظیفه نماید.

تبصره ۱ - بمنظور تخصصی شدن نظارت موضوع اصل (۹۰) قانون اساسی هر یک از کمیسیونهای تخصصی مجلس موظف است یکی از کمیته‌های فرعی خود را برای اجرای اصل (۹۰) قانون اساسی اختصاص دهد.

تبصره ۲ - کمیسیون اصل (۹۰) از نمایندگان منتخب و ترجیحاً آشنا به مسائل حقوقی کمیته‌های اصل (۹۰) وابسته به کمیسیونهای تخصصی (از هر کمیته دو نفر) تشکیل می‌شود.

تبصره ۳ - شکایات واصله به تفکیک موضوع و متناسب با تخصص و حیطة وظایف هر یک از کمیسیونهای تخصصی جهت رسیدگی بدوی به کمیته اصل (۹۰) در کمیسیون مربوطه ارسال می‌شود. (رئیس - آقای اعلی! در فوریت صحبت کنید، شما می‌خواهید کل آیین‌نامه را قرائت بفرمایید؟) سه بند دیگر را اگر اجازه بدهید مربوط به فوریت می‌شود.

محترم است که دو ردیف به دستور جلسات هفتگی اضافه کرده‌ایم. دستور اضافه شده عبارت است از:

طرح و بررسی گزارشات واصله از کمیسیونها

با توجه به اینکه کمیسیونها تشکیل شده‌اند، وارد بررسی طرحها و لایح شده‌اند و به احتمال قوی تا فردا و روز سه‌شنبه در دستور کار قرار خواهد گرفت که هر طرح و لایحه‌ای که مورد تصویب کمیسیونها قرار گرفت تکثیر می‌شود و قبلاً به اطلاع نمایندگان محترم خواهد رسید. مورد پنجم انتخاب نمایندگان ناظر در مجامع و شوراها براساس صورت پیوست است.

ما صورت پیوست را هم در قالب پیوست (۲) دستور هفتگی چاپ کردیم و در کازیه نمایندگان محترم قرار گرفته. یعنی روز سه‌شنبه (۲۳) مورد انتخاب نمایندگان محترم را داریم که توسط مجلس باید انجام بگیرد و بعنوان ناظر در مجامع و شوراها خواهند بود. این تذکر را خواستم عرض کنم که روز سه‌شنبه این دستورها اضافه شده. اگر تا روز سه‌شنبه کمیسیونها نیز توانستند براساس ابلاغیه‌ای که از طریق اداره قوانین به آنها ابلاغ می‌شود نمایندگان را که طبق قانون باید کمیسیونها معرفی بکنند، اگر رسیدند معرفی کردند، این را هم باز ما در دستور سه‌شنبه خواهیم داشت. اگر نرسیدند به جلسه بعدی موکول می‌شود.

۹- اعلام وصول طرح اصلاح موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با قید یک فوریت و رد فوریت آن

رئیس - طرح یک فوریتی را مطرح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - یک طرح یک فوریتی در ارتباط با اصلاح موادی از آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی واصل شده که یکی از طراحان محترم آقای اعلی مطرح می‌کنند. ضمناً این چاپ شده و قبلاً در اختیار نمایندگان محترم قرار گرفته است.

قنبری - تذکر آیین‌نامه‌ای دارم.

رئیس - بفرمایید.

علی قنبری - سلام علیکم و رحمه الله، بسم الله الرحمن الرحيم

تبصره ذیل ماده (۱۵۹) می‌گوید: طرحهای یک فوریتی باید یکساعت قبل در اختیار نمایندگان قرار بگیرد. واقعیت امر این است که ما چنین طرحی را ندیدیم. ممکن است مبحث مهمی باشد و ما بخواهیم مخالفت و یا موافقت کنیم، بحث مهمی هم باشد. ممکن است به بعضی داده باشند، به همه نداده‌اند. یا باید روی میز نمایندگان قرار بگیرد یا در کازیه. حاج آقا! در هیچکدام قرار نگرفته.

رئیس - آقایان می‌گویند انجام دادیم، بموقع هم انجام دادند.

قنبری - وقتی که ما ندیدیم خوب آقایان بر چه اساسی می‌فرمایند انجام دادیم؟

رئیس - حالا به حضرت‌عالی نرسیده دلیل نیست، این مثل این می‌ماند که کسی هرچه را نمی‌داند بگوید نیست! آقای اعلی بفرمایید.

اکبر اعلی - سلام علیکم و رحمه الله، بسم الله الرحمن الرحيم

حالا من برای اینکه مشکل دوستان هم حل بشود اگر اجازه بدهید ضمن اینکه از یک فوریت طرح دفاع می‌کنم یکبار هم متن را می‌خوانم. ظاهراً پررور (آقای شاملو) این را توزیع کرده‌اند، متأسفانه بدلیل اینکه امضاءها در کنار این طرح و پیوست نبوده این را به جلسه بعد موکول کردند. توضیحی که ایشان دادند علی‌الظاهر دو یا سه روز قبل این توزیع

تبصره ۴ - کمیته‌های اجرایی اصل (۹۰) گزارش رسیدگی خود را با امضاء هیأت‌رئیس کمیته و رئیس کمیسیون مربوطه جهت رسیدگی و تصویب نهایی به کمیسیون اصل (۹۰) ارسال می‌نمایند.

تبصره ۵ - در موارد زیر شکایات صرفاً در کمیسیون اصل (۹۰) و با حضور نمایندگان کمیته‌های یازده‌گانه قابل رسیدگی است.

۱ - موضوعاتی که بین دو کمیسیون یا بیشتر مشترک باشد.

۲ - شکایت از طرز کار مجلس.

۳ - شکایاتی که جنبه ملی و عمومی دارد.

ماده (۲) - تبصره (۱) ذیل بند (۷) ماده (۳۳) بشرح زیر اصلاح می‌گردد:

پاسخ دولت راجع به گزارشهای کمیسیونهای تخصصی در دستور کار مجلس قرار گرفته و قرائت خواهد شد. پس از آن حسب درخواست کمیسیونهای تخصصی موضوع گزارشهای یادشده جهت بررسی به کمیسیون متقاضی ارسال می‌شود تا با رعایت تبصره (۳) ماده (۳۲) نتایج بررسی از طریق کمیسیون اصل (۹۰) به مجلس ارائه شود.

همانطور که عرض کردم در واقع سه انگیزه پشت این طرح است: یکی همین است که ما و همکارانمان (نمایندگان محترم) انگیزه لازم را برای عضویت در کمیسیون اصل (۹۰) پیدا بکنند. دوم اینکه نظارت مجلس بر دستگاههای مختلف تخصصی بشود و متناسب با تخصص موجود در کمیسیونهای تخصصی اعمال نظارت بکنند، متشکر.

رئیس - مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) - جناب آقای خباز مخالف هستند، بفرمایید.

محمد رضا خباز - بسم الله الرحمن الرحيم

در قانون اساسی جمهوری اسلامی دو وظیفه برای نمایندگان قائل شدند که دو وظیفه بسیار مهم است یکی قانونگذاری و دیگری نظارت بر حسن انجام قانون است. پیشنهادی که برادر عزیزم و تعدادی از دوستان با حسن نیت تقدیم کردند عملاً بخش نظارتی مجلس را زیر سؤال می‌بریم. اگر چه نیت دوستان، نیت خیری است ولی نتیجه‌اش نتیجه خیر نخواهد بود، بدلیل اینکه شما در دوره گذشته با توجه به اینکه کمیسیون اصل (۹۰) سه جلسه فعال در هفته داشته، هزاران پرونده رسیدگی نشده و به مجلس بعدی موکول شده. عزیزان من! مردم به این مجلس دل بسته‌اند، دوستان عزیز! مردم امیدوارند که نمایندگانشان بتوانند از حقوق آنها دفاع کنند تنها جایی که می‌شود از قوه مقننه، قوه قضاییه و قوه مجریه شکایت کرد، کمیسیون اصل (۹۰) مجلس است، چرا با این طرحهای خودتان می‌خواهید عملاً کمیسیون اصل (۹۰) را از حیث انتفاع خارج کنید؟ این پیشنهادی که برادران عزیز می‌دهند عملاً به معنی از بین رفتن کمیسیون اصل (۹۰) است، من تأیید می‌کنم که تعدادی از دوستان باید به کمیسیونهای تخصصی خودشان می‌رفتند ولی راه حلش این نیست، چرا ما مسأله‌ای را که نمی‌توانیم حل کنیم صورت مسأله را پاک می‌کنیم؟ پاک کردن صورت مسأله که مشکلی را حل نمی‌کند. شما اگر قرار باشد در کنار هر کمیسیون یک کمیته تخصصی هم قائل بشوید برای رسیدگی به شکایات مردم، خوب این می‌خواهد از قوه مقننه شکایت کند و شاکي است، از قوه قضاییه شاکي است، از قوه مجریه شاکي است، شکایات را می‌فرستد یکسال، دو سال، سه سال، بلکه عمر مجلس بپایان می‌رسد و آن آقایی که از اقصی نقاط این کشور شکایتی را تقدیم کرده در انتظار است که پاسخی به او بدهند. من تقاضا

می‌کنم که با این پیشنهادهای خودتان... (رئیس - آقایان هیچکدام در فوریت صحبت نمی‌کنند) الان در فوریت صحبت می‌کنم، آن مقدمه‌اش بود، ذی‌المقدمه‌اش در فوریت می‌خواهم صحبت کنم. بنابراین عرض من این است که... (رئیس - من می‌ترسم در مقدمه بمانید!) بسیار خوب... اصل این پیشنهاد قابل دفاع نیست و اما اینکه فرمودند فوریت، این چه فوریتی دارد؟ چه اتفاق خاصی افتاده که شما می‌خواهید آیین‌نامه اجراء نشده‌ای که دوستان شما نزدیک دو سال و نیم الی سه سال از وقت مجلس گذشته را گرفته و روی آن کار کرده‌اند با توجه به اینکه هنوز کارآیی خودش را نشان نداده ما در روز اول تشکیل مجلس شروع کنیم به از بین بردن آن آیین‌نامه؟!

دوستان عزیز! تقاضای من از شما این است با توجه به اینکه این اصلاً فوریت ندارد، من در جلسه گذشته عرض کردم فوریت مربوط به یک مسأله اورژانسی و بسیار مهمی است که اگر به آن پرداخته نشود حقوق ملی کشور و حقوق مردم به خطر می‌افتد، می‌گویند بیایید یک کار دوفوریتی و یک‌فوریتی انجام بدهیم. این دوستان عزیز می‌توانند بعنوان یک طرح عادی به کمیسیون آیین‌نامه بدهند، کمیسیون آیین‌نامه هم ان‌شاءالله سر فرصت رسیدگی خواهد کرد، اگر با نظرات کارشناسی آنها نتایج و فوایدش بر مضارش چربید آن را اجراء خواهند کرد و گرنه فوریت اصلاً ندارد. تقاضا می‌کنم که وقت مجلس را با این مسایل نگیرید. والسلام علیکم و رحمه‌الله

منشی (خالقی) - چون یک نفر مخالف و یک موافق صحبت می‌کند و هفت نفر مخالف ثبت‌نام کرده بودند بنابراین مخالفین دیگر صحبت نمی‌کنند، موافق جناب آقای موسوی جهان‌آباد هستند، بفرمایید.

سیدباقر موسوی جهان‌آباد - بسم الله الرحمن الرحيم

من ابتداء یک نکته‌ای را در رابطه با فوریت طرح مطرح می‌کنم. بحثهایی که راجع به محتوا و اهمیت طرح است اگر ان‌شاءالله فوریت بحث تصویب شد که برای بعد می‌گذاریم.

نکته‌ای را که برادرمان جناب آقای خباز مطرح کردند راجع به اهمیت بخش نظارت و وظیفه مجلس ما هم واقفیم و اعتقاد داریم که در واقع هدف اصلی این طرح هم ایجاد تحولی مثبت در امر نظارت است و در واقع ایجاد انگیزه، کمیسویی که با همه اهمیتش در ادوار گذشته مجلس نتوانسته جایگاه خودش را پیدا بکند و تاکنون هم که در محضر شما هستیم بعلت اینکه عدد این کمیسیون به حد نصاب نرسیده هنوز تشکیل نشده و این در واقع ضایع شدن یک حق ملی است و چه فوریتی بالاتر از این که کمیسویی تاکنون تشکیل نشده و لازم است که تدبیری اندیشیده بشود. بحث ما این است که در چند دوره مجلس این روال بوده، نتیجه‌اش کدام بوده؟ اگر ما در واقع شرایطی فراهم کنیم که افرادی با انگیزه و نظارت را هم تخصصی بکنیم یقیناً بازده بیشتری خواهد داشت. من خواهشم این است نمایندگان محترم یکسال آزمایشی این طرح را اجراء بکنند نتیجه‌اش را خواهند دید در مقایسه با ادوار گذشته و در رابطه با فوریتش هم ایجاد انگیزه و دوم تشکیل کمیسویی است که الان برجا مانده. بنابراین ما انتظارمان این است که نمایندگان مجلس به این نکته توجه کنند، این تقویت نظارت مجلس است و در واقع تقویت بعد نظارتی و تخصصی کردن نظارت مجلس.

ادب - تذکر دارم.

رئیس - آقای ادب تذکر آیین‌نامه‌ای دارند، بفرمایید.

بهاءالدین ادب - بسم الله الرحمن الرحيم

حاج آقا ماده (۷۸)، تذکر آیین نامه‌ای حفظ حیثیت مجلس، متأسفانه ظرف چند روز گذشته بدلایلی که من اینجا ذکر نمی‌کنم مبادا مجدداً مسلسل وار مورد تذکر ماده (۷۷) قرار بگیرم چون مثل اینکه نماینده حق اظهار نظر ندارد (رئیس - چرا؟) و انتقاد هم نباید بکند. متأسفانه ظرف چند روز گذشته مرتباً در مورد کمیسیون اصل (۹۰) کم لطفی شده، کما اینکه یکی از برادران در فرمایشاتشان فرمودند بنده را ارتقاء دادند یعنی در حقیقت به کلاس بالاتر بردند! کمیسیون نظارتی مجلس واقعاً شأن اجلی دارد و این شیوه برخورد جفاست در حق کسانی که طی ادوار گذشته در این کمیسیون کار کردند و الحق و انصاف یکی از کمیسیونهای مؤثر مجلس بوده، اینکه بعضی از دوستان می‌گویند در ادوار گذشته نتوانسته جای خودش را باز کند نهایت کم لطفی و بهر حال هتک حرمت و حیثیت مجلس است.

من خواستم از حق نمایندگان محترمی که در ادوار گذشته در این کمیسیون بسیار کارساز و مهم مشغول بودند و زحمت کشیدند و خدمت به خلق خدا کردند دفاع کرده باشم و همینطور از برادران عزیزی که در دبیرخانه این کمیسیون در کمال صداقت و صمیمیت دارند کار می‌کنند. خواهش من این است که شما هر کاری که می‌خواهید بکنید، بکنید ولی به مردم و حیثیت مجلس توهین نکنید.

رئیس - ببینید! بنده هم بنوبه خودم هم از اینکه یک مجلسی بودم، دوازده سال در مجلس بودم و حضور داشتم در همان ادوار هم کمیسیون اصل (۹۰) کار می‌کرد به تناسب ادوار مختلف رؤسا و اعضای متفاوت هم داشت و به تناسب حتی دولتهای مختلف، ولی همیشه کار کردند، زحمت کشیدند، اخیراً هم در مجلس پنجم باز من از نزدیک آشنایی داشتم چون یکی از نزدیکانمان عضو کمیسیون بود، فعال بود، رؤسای آن چه جناب آقای فاکر بودند، چه نماینده محترم تبریز آقای هریسی که بودند بسیار زحمت کشیدند، با امانتداری مراقب و مواظب بودند که کارشان را انجام بدهند، صمیمانه از همه آقایانی که عضو کمیسیون اصل (۹۰)، در پنج دوره بودند تشکر می‌کنیم و از عزیزانی هم که حالا وارد شدند تشکر و سپاسگزاری می‌کنیم، از خدا هم می‌خواهیم که مسؤولیتشان را بخوبی انجام بدهند ما هم در خدمتشان هستیم برای اینکه کمکشان کنیم برای اینکه بتوانند کارشان را انجام بدهند و آقایان هم چنین چیزی در ذهنشان نبوده، گاهی در گفتار ممکن است مطلب یک مقدار چه... شود ولی در درون و مفهوم و ما فی الضمیر این نیست. آقایان به مفهوم باید عنایت کنند به معنا، خیلی دنبال الفاظ نباشند.

موسوی جهان آباد - تذکر دارم.

رئیس - بابا! یک توضیح کلی بوده، من از شما عذرخواهی می‌کنم (موسوی جهان آباد - حاج آقا! صحبت‌های من تحریف شده!) خیلی خوب، بفرمایید.

موسوی جهان آباد - بسم الله الرحمن الرحيم

اولاً من انتظارم این است که نمایندگان محترم، بحثی که مطرح می‌شود در ارتباط با موضوع صحبت کنند. جناب آقای ادب در ابتداء بحثی می‌کنند که نماینده حق صحبت دارد یا ندارد که آن را هیأت رئیسه باید صحبت کند، ربطی به بحث من نداشت.

در رابطه با موضوع دیگری که می‌فرمایند به کمیسیون توهین شده، ایداً اینطوری نیست، اگر ایشان به حرفهایی که می‌زند اعتقاد دارد چرا

انتخاب اول و دوم کمیسیون... ایشان که سابقه‌اش در کمیسیون اصل (۹۰) در سال گذشته بوده، چرا این همه دعوا روی کمیسیونهای یک و دو خود راه انداخت که به کمیسیونهای دیگر برود؟ اگر ایشان اعتقاد دارد که کمیسیون اصل (۹۰) اینچنین اهمیت داشته چرا انتخاب اولویت اول تان را انتخاب نکردید؟ (رئیس - انصافاً اشکال شما ناوارد است) پس این نشان می‌دهد که در واقع این فقط حرف است. ما واقعاً بخاطر اعاده حیثیت و ارتقاء جایگاه نظارتی مجلس این پیشنهاد را دادیم بهیچ عنوان هم اگر ما اعتقاد داریم که کمیسیون اصل (۹۰) تقویت بشود بمعنی این نیست که خدمات دوستانی که در آنجا بودند نادیده گرفته بشود. منتها ما اعتقاد داریم اگر این کمیسیون جایگاه خودش را در مجلس پیدا کرده بود اینطوری نبود که امروز بخاطر اینکه عدد نداشته باشد، تشکیل نشود.

ادب - حاج آقا! تذکر دارم.**رئیس - بفرمایید.**

بهاءالدین ادب - حاج آقا! من اسم کسی را نیاوردم، تمنا می‌کنم شما عنایت داشته باشید، الان هم بفرستید نوار را از اتاق کنترل بیاورند، چون من اسم کسی را نیاوردم. ایشان گفتند کمیسیونی که نتوانسته در ادوار گذشته جای خودش را باز کند و جا بیفتد، من از حق و حیثیات مجلس دفاع کردم، چرا باید نماینده‌ای بخودش اجازه بدهد زحمت دیگران را زیر سؤال ببرد. ایشان به ماده (۷۸) هم استناد کردند، ایشان به استناد کدام ماده الان تذکر دادند و اسم من را آوردند، به ایشان چه مربوط است؟ من در ایفاء وظایف نمایندگی‌ام آزادم، حق دارم هر کمیسیونی را بهر حال انتخاب کنم، به ایشان چه ربطی دارد بنده کجا رفتم یا نرفتم؟! حاج آقا! من خواهش می‌کنم جلسه را درست اداره بفرمایید، اینطوری نمی‌شود در هر جلسه هتک حرمت، این داستان تکرار می‌شود.

رئیس - بسیار خوب، رأی‌گیری می‌کنیم موافق و مخالف صحبت کردند (کوزه‌گر - اخطار دارم) آقا ادامه ندهید، خواهش می‌کنم ادامه ندهید، یک فوریت طرح اصلاح موادی از آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مطرح است.

کوزه‌گر - اخطار قانون اساسی دارم.

رئیس - بفرمایید، من آدم صبوری هستم ولی وقتی هم عصبانی بشوم خیلی عصبانی‌ام! (خنده حضار) این را هم بدانید، فکر نکنید اینقدر نرم می‌آیم هم‌ماش همینطوری است، بفرمایید.

محمدعلی کوزه‌گر - بسم الله الرحمن الرحيم

خواهش می‌کنم حاج آقا! حالا که به ما رسید عصبانی نشوید. من چون دو سه جلسه است که (رئیس - چه اصلی است؟) اصل (۶۷) قانون اساسی سوگندی که برای حفظ حقوق ملت یاد کردیم. می‌خواهم این اخطار قانون اساسی را به خودم و دوستان دیگر اعلام بکنم. بیش از یکماه است که مجلس تشکیل شده، در هر جلسه‌ای از مجلس بحث اصلاح آیین نامه داخلی مجلس در رابطه با کمیسیونهای مختلف و مواد مختلف مطرح شد. بیرون از مجلس، ما در مقابل سؤالات بی‌جواب مردم هستیم که مجلس دارد چکار می‌کند؟ چند روز آینده تعطیلات مجلس هم دارد شروع می‌شود خواهش من از دوستان عزیز این است آیین نامه داخلی مجلس هنوز اجراء نشده! اجازه بدهید یکسال، ششماه اجراء بشود، کار کارشناسی روی آن انجام بشود، آتش بس اعلام بکنید در تغییر آیین نامه داخلی مجلس! بگذاریم مجلس به وظیفه اصلی خودش بپردازد، ما پاسخی برای مردم داشته باشیم، ما سوگند یاد کردیم که حافظ حقوق ملت باشیم، خیلی ممنون.

رئیس - ببینید! شما عنایت کردید در واقع با این طرح مخالفت کردید، این بوده کارتان! مخالف هم یک نفر بیشتر نمی تواند صحبت کند. حضار ۲۳۶ نفر، یک فوریت طرح اصلاح موادی از آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی مطرح است که طبیعی است، چون آیین نامه است دو سوم رأی را می خواهد، موافقین قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) قطعاً آنهایی که امضاء کرده اند، نصفشان هم رأی ندادند. **تصویب نشد.**

اجازه بدهید آقای دکتر شکوری راد هم یک تذکری در رابطه با نماینده در احزاب دارند برای (۱۵) روز دیگر که اواخر برج می شود، اعلام بفرمایید. **منشی (شکوری راد) -** بسم الله الرحمن الرحیم

البته این تذکر نیست، بیان یک نکته است که نمایندگان عزیز در جریان باشند، دو نماینده از طرف مجلس در کمیسیون احزاب، جمعیتها باید مشارکت بکنند چون ترتیب انتخاب این دو نماینده ترتیب خاصی است، این ترتیب را اینجا اعلام می کنیم، ریاست محترم مجلس هم تاریخ انتخاباتش را تعیین بکنند که بشود این کار را انجام داد. در ماده مربوطه آمده که دو نماینده به انتخاب مجلس شورای اسلامی از بین داوطلبانی که از داخل مجلس و یا خارج آن به معرفی یکی از نمایندگان حداکثر تا یک هفته قبل از انتخابات کتیباً به کمیسیون داخلی که حالا کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی شده، معرفی شده باشند. تاریخ انتخابات حداقل (۱۵) روز قبل توسط رئیس مجلس در جلسه علنی اعلام خواهد شد. تاریخی که ریاست محترم مجلس اعلام می فرمایند، هر کس بخواهد چه از نمایندگان کاندیدا بشود یا نماینده ای کسی را از خارج از مجلس کاندیدا بکند باید تا یک هفته قبل از برگزاری انتخابات به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی آن را کتیباً معرفی بکند، انتخابات در تاریخی که ریاست محترم اعلام می فرمایند برگزار خواهد شد، با توجه به این ترتیبی که داشت گفتیم از الان این نکته را خدمت نمایندگان اعلام کنیم تا انتخابات در موعد مقرر انجام بشود.

رئیس - آقایانی که علاقه مند هستند از این ببعد ثبت نام کنند، ترتیب کار هم داده می شود، تذکر هم یعنی توجه افراد به مسؤولیتشان، این هم معنای تذکر است. تاریخ انتخابات هم بیست و هشتم برج است که رأی گیری می شود و کار انجام می شود برای اینکه باید (۱۵) روز قبل باشد. لذا از حالا اعلام شد.

حسینی نسب - تذکر دارم.

رئیس - بفرمایید.

سیدرجب حسینی نسب - بسم الله الرحمن الرحیم

ماده (۸۳)؛ «مأموریت های رسمی فردی و جمعی نمایندگان برای شرکت در سمینارها، اجلاسها و بازدیدهای فنی و تخصصی در داخل و یا خارج از کشور با تصویب کمیسیون ذیربط و تأیید هیأت رئیسه انجام خواهد شد» در جراید خواندم که هیأت پارلمانی مجلس شورای اسلامی برادران بزرگوار جناب آقای میردامادی و جناب آقای آرمین از کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی اعزام شدند. ریاست محترم مجلس در این مورد توضیح بفرمایند آیا کمیسیون اینها را اعزام کرده و یا احیاناً هیأت رئیسه محترم تصمیم گرفته اند و یا هیأت رئیسه موقت تصمیم گرفته اند، اگر موقت تصمیم گرفته بر چه اساس و بر چه موازین قانونی؟ سپاسگزارم.

رئیس - خیلی متشکر، یک توضیحات کلی من حضور شما بدهم. طبیعی است که هر کاری را هر مسؤولی می رود و مسؤول بعد می آید

یکسری کار نیمه تمام یا کارهای آنی هست، یعنی یک سلسله قوانین هم که زمان برادر محترمان جناب آقای ناطق تصویب شده، الان بنده بعنوان مسؤول مجلس امضاء می کنم تا از شورای نگهبان برگردد و مراحل قانونی آن طی بشود. وقتی آقای هاشمی رفسنجانی رفتند یکسری ما امضاء کردیم، وقتی من رفتم یکسری مصوبات مجلس سوم را رئیس بعدی که آقای ناطق بود امضاء کردند، حالا اینها را مثال می زنم، ما وقتی آمدیم یکسری کارهای جدیدی هم بوده که هنوز اوضاع شکل نگرفته و وقتشان هم تنگ بوده، یکی از آنها داستان رفتن و اعزام دو نماینده به مصر بوده برای مجالس اسلامی یا رفتن بعضی افراد بوده در سفرهایی که مثلاً وزیر محترم نفت می رفته یا هیأتی که با مسؤول مجلس، شهرویور باید بروند. اینها نامه هایی بود که وقتشان هم تنگ بود، پشت سر هم چه وزارت خارجه، چه وزارتخانه های مربوطه، چه اداره قوانین، چه تشریفات مجلس می خواستند که بزودی اعضاء معین بشود، بر این اساس ما هیأت رئیسه موقت... کمیسیون هم هنوز تشکیل نشده بود ما این کار را انجام می دادیم، قانوناً هم باید این کارها را انجام بدهیم وقتشان هم می گذشت. ابتداء در جلسه تصمیم گرفتیم آقای میردامادی و آقای انصاری تشریف ببرند، آقای انصاری بعدها منصرف شدند و تشریف فرما نشدند و تشریف نبردند، در هیأت رئیسه تصویب شد که آقای آرمین بروند و این یکی را نداشتیم، چند مورد متعدد، اپک و جاهای دیگری هم داشتیم که سریع افرادی را فرستادیم و بخش اعظمش هم قبل از تشکیل کمیسیونها بوده، تا کمیسیونها تشکیل شد ما دیگر هر کاری بوده به کمیسیونها ارجاع دادیم، نظر مبارکتان باشد جلسه قبلی هنوز بحث و گفتگو اینجا داشتیم و گفتمان داشتیم که هنوز بعضی کمیسیونها تشکیل نشده، الان هم هنوز بعضی از آنها کامل نشده.

عبدالله پور حسینی - تذکر دارم.

رئیس - بفرمایید.

میرعلی اشرف عبدالله پور حسینی - بسم الله الرحمن الرحیم

حاج آقا! تذکر بنده درخصوص ماده (۱۰۲) آیین نامه است. ماده (۱۰۲) می گوید «دستور هفتگی مجلس باید به ترتیب وصول طرحها و لوایح از کمیسیونها توسط هیأت رئیسه مجلس تهیه و پس از چاپ و توزیع بر تابلوی مخصوص نصب شود، رعایت ترتیب مذکور الزامی است». اصلاحیه ای که عزیزان ما از اداره قوانین دادند و برادر بزرگوارمان جناب آقای جبارزاده هم اعلام فرمودند ردیف (۴) دستور هفتگی مجلس است، طرح و بررسی گزارشهای واصله از کمیسیونها، حاج آقا ما چنین ردیف دستوری نمی توانیم داشته باشیم باید کمیسیون مشخص بشود، حتی اگر موضوعی که به کمیسیون ارجاع شده دارای یک فوریت باشد آیین نامه دارد که حداقل (۴۸) ساعت قبل از طرح در مجلس باید گزارش چاپ شده باشد، شعب را داریم که قرائت شعب گلوبال ولی گزارش کمیسیونها گلوبال در دستور کار مجلس نمی تواند قرار بگیرد و باید این اصلاح بشود.

رئیس - آقای دکتر جبارزاده شمدار جریان هستی، توضیح بفرمایید.

منشی (جبارزاده) - خدمت همکار محترم عرض کنم با توجه به اینکه کمیسیونها تازه شروع به کار کرده اند و طرحها و لوایح ارجاع شده، این ردیف (۴) را ما احتیاطاً نوشتیم که اگر طبق آیین نامه در عرض همان (۴۸) ساعت قبل از جلسه علنی طرحها و لوایح مصوبی از طریق کمیسیونها بدست ما رسید و توانستیم چاپ بکنیم و در اختیار نمایندگان محترم قرار بدهیم این ردیف (۴) اجرا خواهد شد، اگر تا آنموقع طرح و

دقیقه)، عیسی قلی احمدی نیا (۲۳ دقیقه)، بهاء‌الدین ادب (۳۷ دقیقه)، بهروز افخمی (یکساعت و ۲۷ دقیقه)، علی اصغر امیرشعر دوست (۲۰ دقیقه)، حسین انصاری راد (یکساعت و ۶ دقیقه)، سهراب بهلولی قشقایی (۲۳ دقیقه)، مروت‌الله پرتو (۱۹ دقیقه)، محمد پیران (۳۱ دقیقه)، علی تاجرنیا (۲۶ دقیقه)، کاظم جلالی (۲۰ دقیقه)، جلال جلالی زاده (۲۵ دقیقه)، غلام‌محمد جهان‌دیده (۲۰ دقیقه)، غلامعلی حداد‌عادل (۱۷ دقیقه)، فریدون حسنونند (۳۰ دقیقه)، شهباز حسین‌زاده (۲۹ دقیقه)، سیدمسعود حسینی (۳۹ دقیقه)، محمدرضا خباز (۲۵ دقیقه)، حسن خسته‌بند (۲۲ دقیقه)، مرتضی خیرآبادی (۳۷ دقیقه)، احمد رمضانپورنگسی (یکساعت و ۱ دقیقه)، محمدتقی رنجبرچوبه (۲۵ دقیقه)، حسین روزبهی (۱۶ دقیقه)، حسن زحمتکش (۲۴ دقیقه)، سیدجاسم ساعدی (۴۰ دقیقه)، داود سلیمانی (۲۴ دقیقه)، عبدالله سهرابی (یکساعت و ۳۰ دقیقه)، سیدمحمد مهدی شاهرخی (۲۶ دقیقه)، محمد شاهی عربلو (۳۵ دقیقه)، ولی‌الله شجاع‌پوریان (۲۳ دقیقه)، جاسم شدیدزاده (۴۱ دقیقه)، ابوالفضل شکوری (۱۹ دقیقه)، سیدم‌اشاءالله شکیبی (۳۵ دقیقه)، احمد شیرزاد (۲۱ دقیقه)، فخرالدین صابری (۲۷ دقیقه)، گل محمد صالحی سلح‌چینی (۲۰ دقیقه)، ابوالقاسم عابدین پور (۲۴ دقیقه)، پیمان عاشوری‌بندری (۲۳ دقیقه)، عبدالزهراء عالمی نیسی (۱۸ دقیقه)، علی محمد غریبانی (۱۶ دقیقه)، حسن قشقایی (۱۷ دقیقه)، سیدمطهر کاظمی (۳۳ دقیقه)، محمدعلی کوزه‌گر (۳۰ دقیقه)، حمید کهرام (یکساعت و ۳۳ دقیقه)، محمد کیانوش راد (۲۰ دقیقه)، غلامرضا گرزین (۲۳ دقیقه)، جعفر گلباز (۴۱ دقیقه)، جهانبخش محبی نیا (۱۸ دقیقه)، محمد محمدی (۲۴ دقیقه)، امرالله محمدی جزی (۱۹ دقیقه)، سلیم مرعی (۲۹ دقیقه)، سیدحاجی محمد موحد (یکساعت و ۱ دقیقه)، سیدناصر موسوی (۳۲ دقیقه)، میرقسمت موسوی اصل (۱۷ دقیقه)، سیدعلی اکبر موسوی خوئینی (۴۹ دقیقه)، رحمان نامجو (۲۹ دقیقه)، محسن نریمان (۱۹ دقیقه)، علی نظری (۵۴ دقیقه)، علی محمد نمازی (۲۴ دقیقه)، سیدرضا نوروززاده (۳۰ دقیقه)، مختار وزیری (۱۷ دقیقه)، غلامعلی هزارجریبی (۱۸ دقیقه)، سیدعلی محمد یثربی (۱۸ دقیقه) و خانم فاطمه راکعی (۱۶ دقیقه).

۱۲ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

رئیس - جلسه بعد ما روز سه‌شنبه ساعت (۸) صبح، ختم جلسه اعلام می‌شود.

(جلسه ساعت ۱۰:۲۳ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی

مهدی کروبی

لایحه‌ای از کمیسیونها بدست هیأت‌رئیس نرسید طبیعتاً ردیف (۴) را ما نمی‌توانیم اجرا بکنیم. این را احتیاطاً نوشتیم که اگر تا زمان مقرر در آیین‌نامه طرح و لایحه‌ای رسید ما در جلسه سه‌شنبه بتوانیم مطرح کنیم اگر نرسیده باشد طبیعتاً این ردیف (۴) را اجرا نخواهیم کرد همان انتخاب نمایندگان لازم خواهد بود که ترتیب آن را خدمت عزیزان عرض کردیم و در پیوست هم چاپ کردیم و در اختیار نمایندگان محترم قرار داده شد.

رئیس - ما از نمایندگان محترم و کمیسیونها استدعا داریم که سریع جلسات را پشت سر هم تشکیل بدهند و ما را کمک کنند و تغذیه کنند موادی را که تصویب می‌کنند یا لوایحی را که تصویب می‌کنند سریع به اداره قوانین بفرستند، الان ما چیزی نداریم، گاهی مردم هم می‌گویند چرا جلسات متعدد ندارید؟ چرا کار نمی‌کنید؟ باید مردم عزیزمان بدانند که جلسات علنی مجلس به یک معنا اصل کار نیست، اصل کار کمیسیونها هستند که مجلس محصول کار آنها را مطرح می‌کند و فعالیت نمایندگان در کمیسیون است. حتی گاهی تذکر می‌دهند که چرا نمایندگان راه می‌روند، البته نماینده‌ها نباید راه بروند، باید بنشینند! ولی مردم و عزیزان ما بدانند که کار اساسی نمایندگان در کمیسیونهاست که محصول کمیسیونها و کارکرد کمیسیونها در صحن علنی مجلس مطرح می‌شود.

۱۰ - اعلام وصول (۵) فقره طرح

رئیس - طرح یا لایحه‌ای اگر داریم اعلام وصول بفرمایید.
منشی (خالقی) - طرحهایی که با امضای همکاران وصول شده به این شرح اعلام می‌شود:
 - طرح تأمین و تسهیلات استخدامی ویژه فرزندان شاهد.
 - طرح استخدام افراد بومی (موضوع ماده (۱۴۱) آیین‌نامه طرحهای معوق دوره پنجم).
 - طرح مصونیت کسانی که مجروحین تصادفات را به بیمارستانها می‌رسانند (موضوع ماده (۱۴۱) آیین‌نامه).
 - طرح اصلاح تبصره ماده (۱۰۴۱) قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب سال ۱۳۷۰ (موضوع ماده (۱۴۱) آیین‌نامه).
 - طرح جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی (موضوع ماده (۱۴۱) آیین‌نامه طرحهای معوق دوره پنجم).

۱۱ - اسامی غائبین و تأخیر کنندگان

غائبین جلسه امروز عبارتند از آقایان: حسن الماسی، حسینعلی قاسم‌زاده، انوشیروان محسنی‌بندی، سیدعیسی موسوی‌نژاد، عبدالمحمد نظام‌الاسلامی و علی اصغر هادی‌زاده.
 تأخیر کنندگان جلسه امروز عبارتند از آقایان: آزادی آزادمنش (۲۲ دقیقه)، غلامحسین آقایی (۱۷ دقیقه)، علی اکبر آقایی مغانجوقی (۱۷)